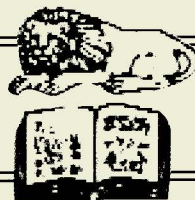

Jeromos füzetek

Bibliatudomány – Bibliaapostolság

64. szám

Aratás, 2006

Szent Jeromos Katolikus Bibliatársulat
Budapest, 2006

Tartalomjegyzék

A kikindai bibliaapostolképző résztvevői	címlap
Ajánlás	1
Csendes percek (K.K., V.É.)	2
A zsoltárok Ielkisége. 2. rész (Schmatovich József)	5
Vallomás a Szentírásról (Bíró László)	10
<i>Élő Ige Bibliaiskola. 54. óra (Vágvölgyi Éva)</i>	18
Hippói Szt. Ágoston és a Szentírás (Török Ildikó)	28
Olvasóink kérdezik (T.B.)	32
Olvasónk írja – Magyar Miatyánk Jeruzsálemben (Horváth B.)	33
Biblikus folyóiratok szemléje (Székely István)	39
Innen-onnan (Sz.I.)	42
Társulatunk életéből	46
Könyvajánlatunk	borító

J e r o m o s f ü z e t e k
az első magyar szentírástudományi folyóirat
– gyakorlati anyaggal hitoktatók számára –
ISSN 0866-2207

Szerkeszti, kiadja és terjeszti:

Szent Jeromos Katolikus Bibliatársulat

B i b l i a k ö z p o n t

1066 Budapest, Teréz krt. 28. I/6. Fax: 312-24-78

Nyitva: hétfő-csütörtök, 9-17-ig ☎ 332-22-60

A szerkesztőbizottság tagjai: Székely István, Tarjányi Béla,
Thorday Attila, Vágvölgyi Éva

Grafika: Vágvölgyi Éva

Felelős szerkesztő: Tarjányi Béla

Nyomda: Royal Press Hungary Kft.

Ajánlás

Az Egyház a hivatalos avatások, a szentelések során újra meg újra ünnepélyesen odaadja a Bibliát az avatandóknak, a szentelendőknek, a katekumen-avatásnál a katekumennek. Amikor először vezettem ilyen szertartást, kissé furcsálltam a dolgot. Valaki odatette a Bibliáját egy asztalra, sajtécédulán ráírta a nevét, és én ünnepélyesen visszaadtam neki, azt a Bibliát, ami a sajátja volt már előtte is. Mi értelme ennek a játéknak? – futott át rajtam a gondolat. Aóta egyre mélyebbről értem, hogy miért is ez a szertartás, sőt, azt is, hogy milyen jó lenne, ha sokszor végeznénk ilyen szertartást. Nem mindegy, hogy a Bibliát a boltos nénitől kapom meg, vagy pedig az Egyház nyújtja át nekem. Ez ősi rítus. Elmaradt. Legtöbbünk Bibliája boltból való, vagy valakitől ajánlékba kaptuk, de nem az Egyház adta hivatalosan a kezünkbe. Könnyen elfelejtkezünk arról, hogy az Egyház könyvét olvassuk, és nem az Egyházzal egységben olvassuk már, hanem attól függetlenül, sokszor vele szembenállva, és így nem halljuk meg az igaz üzenetet. Nem azt halljuk, amit mond az Írás, hanem azt, amit beleolvasunk, szubjektíven, se Lélektől, se Egyháztól nem vezetve. "Horgonyt vetve a Szentírásban": egységben az isteni és az emberi szerzővel, és egységben azzal, akié a könyv, az Egyházzal.

Bíró László: Vallomás a Szentírásról
(A teljes szöveget ld. Füzetünk 10-17. oldalán)

CSENDES PERCEK

"Efcharisztíza" – (Beloianiszi emlék, 1952)

*Görögfalunak mondják, mert így érthetőbb,
mint "Beloianisz"; – itt adott az Úr nekem
hollója által, mint Illésnek, kenyeret,
hogy szent hegyéig eljussak, a Hórebíg.*

*Görög és macedon nép, egy voltam velük
vig menyegzőkön és bús temetéseken.
Így történt egyszer... A koporsó nyitva volt,
imát mormolva hömpölygött a gyászmenet.*

*Két markos legény ment az úton, kezében kosár,
és benne sok-sok szelet hófehér kenyér.
Ha bárki felünt az úton, ment a két legény s köszönt:
Efcharisztíza! Testvér, adj hálát velünk!*

*Segíts az Úrnak megköszönni mind, amit
az Úr e megholt testérben nekünk adott!
Nézd, ott fekszik, az ő ajka már nem mozog;
végy kenyerünkéből, efcharisztizálj velünk!*

*Hisz benne belőled is meghalt valami,
és életéből egy rész benned él tovább." –
"Efcharisztíza", mélységes titok e szó;
Háládban Jézus él, s e holt is él – veled!*

*"Efcharisztíza!" – visszhangzik bennem ma is,
a zord több évtized sem némithatta el.
Uram, küldj bármi sorsot tetszésed szerint,
csak efcharisztizáló szívet adj nekem!*

*(S ha egyszer, tán nem is soká, ajkam kihül,
testvéreim tűz-ajka zengjen háladalt,
értem s helyettem efcharisztizáljanak...
Az Úr hegyéig így jutunk, a Hórebíg.)*

Kerekes Károly O.Cist.

Szilánkok

*Ha valamilyen eseményt Rád bizunk
És nem akarjuk mindenáron
Mi magunk kicsikarni,
A dolgok akkor és úgy történnek,
Ahogy történniük kell.
Ha kierőszakolunk valamit,
Nem akkor és nem úgy történik,
Ahogy történnie kell,
Bonyodalmakat, szenvedést
Zúditunk a nyakunkba,
Mint ahogy Dávid is.
Ha mindent aszerint tennénk,
Ahogy Isten akarja,
Nem lenne bűn, sem szenvedés.*

* * * * *

*Ha egy ajtó csukva van,
ki tudom nyitni.
Ha egy virág csukva van,
csak a Nap tudja kinyitni.
Ha egy szív csukva van,
csak Isten tudja kinyitni.*

* * * * *

*Kék lótoszok árnyékában
Sás között hűsölök,
Aranyló szemű madarak
Kényesen lépdelnek,
Vadkacsa úszik felém.
Rebbenéstelen békesség,
Pillangó lebegése
Szinte hallatszík,
Oly nagy a csend.*

* * * * *

*Szélben lebegő szírom,
Hontalan, súlytalan, árva.
Virágjáról lehullott,
S nem vár rá más,
Csak az enyészet.
De röptöd, az utolsó,
Lehetne boldog is,
Hisz a világ szép,
Szép a röpülés is,
Kacagj hát, ne sirj,
Örülj ennek a pillanatnak.
Illatok, színek, fények
Súlytalan gyönyörűsége,
Add át magad, lebegj,
Hagyd a múlt fájdalmait,
A jövő aggodalmát,
Simulj bele a varázsba.*

Vágvölgyi Éva

Schmatovich János

A zsoltárok lelkesége

A dicsőítő zsoltárok hitvallása

Amikor a hívő ember el-elgondolkodik Istennek a történelemben végbevitt nagy tetteiről, eljut az élő Isten magasztalásáig: **Dicsőíti Istent, mert benne látja az élet beteljesedését és a teremtés tökéletesítését.** A Zsoltárkönyv a vallási életnek ezen a területén is vezérvényünk lehet.

A zsidó hagyomány a Zsoltáros könyvet a „*Magasztalások könyve*” (*széfer tehillim*) megtisztelő címmel illeti. Ebben egyrészt hangsúlyt nyer, hogy a panaszzsoltárok is, illetve éppen ezek mutatják meg az utat az Isten-bizalomhoz és ezáltal az „Isten dicséretéhez”. Másrészt ez az elnevezés a Zsoltároskönyvet a fináléja felől határozza meg, ami egy grandiózus dicsőítő-zsoltár, mely az egész kozmoszt Isten magasztalására szólítja fel és elvezet a Zsoltárkönyv „csúcsmondatához”: miszerint „*Minden élő dicsérje az Urat!*” (Zsolt 150,6). Ebben a rövid mondatban összpontosul az emberi életről és az élő Istenről vallott bibliai felfogás. Miként pl. a 104. zsoltár a világgal kapcsolatos nagyvonalú „himnikus elmélkedésben” bemutatja, hogy az élet minden élő számára csak úgy lehetséges, ha életük részesedik az Isten életében (vö. kül. Zsolt 104,27-30: „Rád vár minden élő, hogy ételt adj nekik a kellő időben. Megadod nekik, és ők összegyűjtik, kitárod kezed, s eltelnék javakkal. De ha elrejtéd arcodat, félelem szállja meg őket. Ha megvonod éltető erődöt, elpusztulnak és a porba térnek. Ám ha kiárasztod lelkedet, fölébrednek, és megújítod a föld színét”). Minden élő élete tehát alapvetően Istentől ajándékba kapott élet.

Isten dicsőítése azután bizonyos mértékben ennek a világnak a ratifikálását és annak elfogadását jelenti. Többször mutatnak rá a zsoltárok arra, hogy az Isten dicsőítése az emberi élet hivatása és kiteljesedése. A zsoltárok ugyanis a „többé dicsérni nem-képes” élethelyzetet a halál jelének tartják (vö. Zolt 6,6: „Hiszen a holtak közül ki gondol még rád, a holtak országában ki dicsőít téged?”; továbbá Zsolt 30,10;

88,11; 115,17). Más zsoltárok pedig a dicséretmondást kifejezetten úgy hirdetik meg, hogy abban Isten megmentő cselekvésének célját látják (vö. Zsolt 80,19: „Többé nem hagyjunk el téged, tarts minket életben, s mi áldjuk a neved!”; Zsolt 119,175). Éppen a Zsolt 146-150 dicsőítő zsoltárgyűjtemény befejező része ünnepli Isten igazságosságát, jóságát és irgalmasságát, mint az egyéni embernek (Zsolt 146), Jeruzsálem és Izrael létének (Zsolt 147), az egész teremtett világnak (Zsolt 148) az életelvét – mégpedig a világvégi apokaliptikus ítéletben (Zsolt 149), amely a világnak meghozza majd a maga beteljesült alakját (Zsolt 150).

Ezért a zsoltárok szemléletében a bibliai Isten dicsőítése az élet kiteljesedett formája, mert belegyakoroltat a bibliai főparancsba: „Szeresd Uradat, Istenedet!”. Az önmagát kinyilatkoztató Jahve-Isten dicsérete ráadásul távol tart bennünket a hamis istenek és bálványok imádatától. Aki dicsőítő éneket zeng az élő Isten felé, az hangosan és nyilvánosan ellenszegül minden egyednek, csoportnak és intézménynek, amelyek isteneknek adják ki magukat, lépjenek fel akár a kísértő, az ártó démon vagy éppen az üdvösségszerző, emberboldogító alakjában. Amikor a himnuszok a megmentő irgalmasság bibliai Istenét magasztalják, mindenekelőtt előmozdítják az ellenállást a jogtalansággal szemben, a megaláztatás minden formájával szemben és minden embermegvető ideológiával szemben.

Isten dicsőítése a zsoltárok alapján megóvja az embert továbbá a túlzó önértékelésétől és az önistenítésétől is. Tudatosítja vele, hogy ő lényege szerint befogadó ember, és hogy amit kap, másokkal együtt kapja és velük kell megosztania. Az Isten dicsőítése így elvileg egy közösségteremtő dinamika. Akit eltölt az öröm, ezt az örömét élményszerűen meg akarja osztani és megünnepelni. Pontosan ez megy végbe a zsoltárok dicsőítésében, amikor az imádkozó emberek megígéző lelkesültségüket az éltető és megmentő lehajlás felett úgy éneklük meg, hogy ők ezt most mások előtt és másokkal együtt akarják megtenni. Ez szépen megmutatkozik a himnuszok, vagyis Isten nagy tetteit leíró zsoltárok irodalmi felépítésében (vö. Zsolt 117), amely a maga leg egyszerűbb formájában három lépésből áll: felszólítás az Isten dicsőítésére – a dicséret elhagyása („központi rész” – corpus hymni)

– végül újbóli felszólítás a dicsőítésre, melynek így tulajdonképpen sohasem szabad véget érnie.

Tekintsük át ezt a három lépést a 117. zsoltár kapcsán:

1. lépés: felhívás a dicséretre:

1. „Áldja az Urat, minden nép!
Minden törzs dicsőitse! „

2. lépés: a dicséret elhangzása:

2. „Mert kegyelme hathatósan működik bennünk,
Jahve hűsége örökre megmarad.”

3. lépés: ismételt himnikus felhívás:

3. „Dicsérjétek az Urat”!

Hogy a Zsoltárkönyv „örök” dicsőítésre szólít fel, kiemelik az ismert dicsőítő-doxológikus formulák, melyek összefüggnek a Zsoltáros könyvnek öt könyvrészre történő beosztásával. Ezek a dicsőítések/doxológiák (Zsolt 41,14; 72,18k; 89,53; 106,48) az alapforma: „az Áldott legyen az Úr örökké. Ámen” dicsőítő formula variációi, nem tartoznak a zsoltár alkotórészéhez, mindenkor annak végén állnak. Ezek a Zsoltáros könyvet összességében véve „örökké,” tartó dicsőítés folyamatába állítják, amelybe az imádkozó ember a magáévá tevő és beleegyező „Ámen, így van, úgy legyen” kijelentés révén bekapcsolódik. Ezekkel a dicsőítő áldásmondásokkal a bibliai korszakban és a Biblia-utáni tradícióban választ ad az ember az Isten gyógyító, gyámolító és megmentő leereszkedésének csodálatos átélésére. A doxológiák az ötrészes Zsoltárkönyvet ötrészes válasszá teszik a Mózes ötkönyvének, a Pentateuchus/Tóra (Ter - MTörv) ötrészes isteni kinyilatkoztatására. Mindez az egyes zsoltároknak különleges imáméltóságot ad, mert annak a nagy párbeszédés/dialógikus történésnek a részévé válnak, amit mi isteni kinyilatkoztatásnak – isteni kijelentésnek nevezünk. Aki a zsoltárok szavait magáévá teszi, az ezáltal beléállhat az emberi nemzedékek láncolatába, akik életüket már a bibliai

időktől kezdve az őket elhívó, vigasztaló és lelkileg megerősítő Isten felé dicsőítő válaszként akarják megélni és alakítani.

Aki Istent a zsoltárok dicsőítésével magasztalja és mellette tanúskodik, mindenekelőtt annak a reményének ad kifejezést, hogy a *történelemben és történelem felett* a nem gonoszságé a végső szó. Ellenkezőleg: magasztalásukkal felidéznek egy emberbarát és békés világ vízióját, amely akkor és ott lép színre, ahol az emberek rácsodálkozva és közösen ünnepeelve feltekintenek erre a magasztalásra érdemes Istenre és beilleszkednek üdvözítő rendjébe. Különösen hatásosan jut ez kifejezésére a 100. zsoltárban, a 93. zsoltártól a 100. zsoltárig terjedő zsoltárkompozíció zárózsoltárában. Témája *Jahve egyetemes királyi uralma*, és ebben a témában megvonja a történés ívét a történelem beteljesedéséig:

A 100. zsoltár szövege így hangzik:

1. „Ujjongjatok az Úrnak, országok, mind!
2. Örömmel szolgáljatok neki,
Lépjetek színe elé vigadozva!
3. Tudjátok meg, Isten az Úr!
Ő *alkotott* minket, az övé vagyunk.
Az ő népe vagyunk, és nyáj a legelőjén.
4. Lépjetek be kapuin hálaénekekkel,
Előudvarába dicsőítő énekekkel!
Adjatok hálát és áldjátok nevét,
5. mert jó az Úr, irgalma örökké megmarad,
és hűsége nemzedékről nemzedékre”.

Ez a dicsőítő-himnikus zsoltár felvázolja a nagy ünnepi összejövetelt Jahve világkirály templomi rezidenciájában. Ennek az ünnepi összejövetelnek különlegessége az, hogy az „egész föld” (kól ha-árec), vagy más fordításban „országok mind” (l . v.), illetve az összes népek képviselői vesznek részt abban, és Izraellel együtt, akiket erre az ünnepi összejövetelre Jeruzsálembé hív, hogy közösen ünnepejjék Jahve

jóságát és hűségét. Sőt alapos okunk van annak feltevésére, hogy a népek Izraellel együtt fogják elmondani a 3. vers hitvallását, ahol ők is Jahve népének és legelője nyájának vallják magukat. Amíg Izrael Isten-kapcsolatát természetesen a kiválasztáson és a szövetségen alapuló üdvtörténeti tettek hozzák létre, addig a népek Isten-kapcsolatának alapja, miként a 3. vers aláhúzza, a *teremtés* teológiai üzenetéből olvasható ki: „ő alkotott minket!” De ez egy és ugyanaz az Isten – az egyetlen Isten –, aki Izraelt és a népeket a közös magasztalásban összeköti. Így a Zsoltárok könyve maga is ösztönzést ad arra, hogy a zsoltárok Izrael és a népek imái legyenek. Éppen a zsoltárok azok azok a szövegek, amelyek a keresztény-zsidó zarándok közösséget, Isten vándorló népét, öntudatra ébresztik és hitben megedzik.

(A 3. rész a következő számban)

Társulatunk hűséges tagja és támogatója

ANDICS ISTOÁN

köztünk léteért
a Szent Gellért Templomban
2006. július 10-én 10 órakor bemutatott
szentmisében adtunk hálát,
és kísértük nyughelyére
feltámadást váró hamvait.

*Bocsássatok meg, és mosolyogjatok,
ha rám gondoltok!*

Pisti

Bíró László

Vallomás a Szentírásról

*Interjú. Elhangzott Vágvölgyi Éva
"Olvassuk együtt a Szentírást!" c. műsorában
Mária Rádió, 2006. május 17.*

V.É.: *Püspök Atya! Arra szeretném kérni, hogy beszéljen hallgatóinknak a Szentírással való személyes kapcsolatáról!*

B.L.: Gyerekkoromban nem volt Szentírásum. A Kádár rendszer vastagja volt akkor. Imakönyv volt, de Szentírást nem engedtek be az országba.

Első személyes találkozásom a Szentírással, persze csak az Újszövetséggel, bencés diákkoromra nyúlik vissza. Harmadikos gimnazista lehettem, amikor az egyik atya egy Békés-Dalos Bécsből átmentett Szentírással akart megajándékozni. Azt mondtam neki: Atya! Ne adja ezt nekem, tessék olyannak adni, aki többet fogja olvasni, több haszonnal! De a tanár úr erőszakos volt, és nekem ajándékozta a Szentírást. Ha már egyszer van Szentírásum, akkor elhatároztam, hogy minden nap fogok olvasni belőle egy részt – és mindjárt rá is jöttem, hogy unalmas olvasmány. Mert vagy tudtam már kívülről, amit olvastam, vagy nem értettem belőle semmit sem. De azért a szándékkal nem szakítottam: minden nap fogok Szentírást olvasni. Hogy ezt meg is tegyem, úgy segitettem magamnak, hogy a párnám alatt két könyv volt: a Szentírás meg egy jó könyv. Csak akkor kezdtem hozzá a jó könyv olvasásához, ha már egy fejezetet elolvastam a Szentírásból. Így olvastam végig a Szentírást, először az Újszövetséget.

Amikor bekerültem a teológiára, ugyanaz a Szentírásum volt meg, de még mindig csak az Újszövetség. Ószövetségem nem volt. Legálábbis kezelhető nem. Otthon, a plébániáról kaptam egy 19. század végi, Egerben megjelent óriási Szentírást. A szobánkban volt egy pulpitus. Az egész pulpitust beterítette. Ha fölálltam, odamentem a pulpitushoz, akkor olvashattam Szentírást, de nem vihettem magammal a kápolnába. Szóval nem volt Ószövetségem, amit nap nap után kézbe vehettem volna. Aztán végre sikerült egyet kapnom.

A baptista teológia látogatta meg szemináriumunkat, és a rektor rám bízta a baptista teológusok vezetését a házban, ők pedig meghívtak magukhoz egy ifjúsági bibliaórára. Éppen Szentírást olvastak. Nagyon nagy élmény volt ez számomra. Mindegyikük elmondta, amit az adott szentírási szöveggel kapcsolatosan meghallott, megélt. Én magam mindezt úgy éltem meg, hogy rövid óra alatt sok-sok jó predikációt hallottam ugyanarról a szentírási szakasról. Az érdekesség kedvéért mondhatom: kérték tőlem, hogy tegyek bizonyosságot én is. S azt kellett látniuk, hogy nem értem a szót, nem értem, hogy mit akarnak. Azt mondták, tegyél tanúságot. A szavakat értettem, de a szavaknak nem volt tartalma bennem. Nagyon-nagyon lassan tanultam meg, hogy mit is felejtettünk el az Egyházunkban. A tanúságtételen túl ennek a műfaját. Ezt ekkor tapasztaltam meg először. Még egy másik ajándékot is kaptam ebben a találkozásban: adtak nekem egy Károli-Bibliát, teljeset, használhatót, kézbe vehetőt. Így aztán az első teológusi évek alatt ez volt a Bibliám. Idővel a fordítás sajátosságai sem zavartak már. Volt egy Biblia, amit bármikor magammal vihettem, kézbe vehettem. Ez volt igazából a második, vagy harmadik Bibliám, mignem végre megjelent a Szent István Társulatnak a szép nyelven fordított Bibliája, ami az enyém lehetett, ami a kedvemre való fordítás miatt még inkább belém ivódhatott.

Mostanában, ha a Bibliáról beszélök, ha bibliaolvasásra gondolok, II. János Pál pápának egyik szava jut eszembe, aki a Novo millennio adveniente kezdetű buzdításában arról beszél, hogy a Szentírást hogyan kell olvasni helyesen. Ezt a kifejezést használja: „mintegy horgonyt vetve a Szentírásban” kell olvasni a Szentírást. Nagyon sokat mond ez a kifejezés: „horgonyt vetve a Szentírásban”. Rájöttem arra, hogy miért is maradt idegen sokak számára a Biblia. Sokszor csak hanyatt fekvé belelapozunk, olvasunk néhány sort belőle, de nem igazán időzünk el a Biblia mellett, nem vetünk horgonyt benne, nem akarunk mélyen beléhatolni. Nagyon sokakat buzdítok arra, hogy ha valaki Szentírást olvas, akkor ezzel a lelkülettel vegye a kezébe: szeretnék horgonyt vetni a Bibliában.

Sokszor bennem él Páter Mócsynak a gondolata is, akitől, amikor megkérdezték, hogyan kell helyesen olvasni a Bibliát, ezt a választ

adta: „Egységben az isteni szerzővel, egységben az emberi szerzővel, és egységben azzal, akié ez a könyv, az Egyházzal.”

Egységben az isteni szerzővel: Minden műélvezet a mű reprodukciója tulajdonképpen. Hitünk szerint a Biblia a Szentlélektől sugalmazott könyvek összessége. Lehet olvasni a Bibliát, mint irodalmi alkotást, de akkor nem jutok messzebb, csak egy irodalmi alkotáshoz. Lehet olvasni a Bibliát, mint Istentől sugalmazott művet. De csak akkor jutok el a Szentlélektől sugalmazott könyvhöz, hogyha a Szentlelket segítségül hívva ütöm fel a Bibliát, hogy Ő világosítsa meg a szavak, a mondatok értelmét, Ő, aki ihlette azokat. Így jutok el nemcsak a betűig, hanem a lélekig, nemcsak a műalkotásig, hanem Isten szavához, aki ma szól hozzám itt és most.

Egységben az emberi szerzővel. Biztos, hogy sokan elvesznek a Bibliában, mert nem figyelnek oda az alapvető keletkezési körülményekre, a műfajra, azokra az emberekre, akik ott állnak a könyvek mögött, akiknek a hit-tanúságát olvassuk. Egységben az emberi szerzővel tudok csak eljutni a Biblia igaz értelméhez.

Aztán egységben az Egyházzal, akié a könyv. Az Egyház a hivatalos avatások, a szentelések során újra meg újra ünnepélyesen odaadja a Bibliát az avatandóknak, a szentelendőeknek, a katekumen-avatásnál a katekumennek. Amikor először vezettem ilyen szertartást, kissé furcsálltam a dolgot. Valaki odatette a Bibliáját egy asztalra, sajtécédulán ráírta a nevét, és én ünnepélyesen visszaadtam neki, azt a Bibliát, ami a sajátja volt már előtte is. Mi értelme ennek a játéknak? – futott át rajtam a gondolat. Azóta egyre mélyebbről értem, hogy miért is ez a szertartás, sőt, azt is, hogy milyen jó lenne, ha sokszor végeznénk ilyen szertartást. Nem mindegy, hogy a Bibliát a boltos nénitől kapom meg, vagy pedig az Egyház nyújtja át nekem. Ez ősi rítus. Elmaradt. Legtöbbünk Bibliája boltból való, vagy valakitől ajándékba kaptuk, de nem az Egyház adta hivatalosan a kezünkbe. Könnyen elfelejtkezünk arról, hogy az Egyház könyvét olvassuk, és nem az Egyházzal egységben olvassuk már, hanem attól függetlenül, sokszor vele szembenállva, és így nem halljuk meg az igaz üzenetet. Nem azt halljuk, amit mond az Írás, hanem azt, amit beleolvasunk, szubjektíven, se Lélektől, se Egyháztól nem vezetve. "Horgonyt vetve a Szentírásban": egységben

az isteni és az emberi szerzővel, és egységben azzal, akié a könyv, az Egyházzal.

Melyek a legfőbb szempontok, amelyekre oda szeretnék figyelni, amikor felütöm a Bibliát? Bibliát olvasni olyan, mint amikor egy másik, idegen nyelven megtanulunk olvasni, beszélni. Mikor az ember először olvas idegen nyelven, és megérti a szavak egy részét, az első nagy élmény az, hogy néhány szót megérték már. Újabb élmény az, amikor tisztán látom egy egész szakasz gondolatát. S még nagyobb élmény, amikor már érzékelnem tudom az idegen nyelven olvasott szöveg stílusának emelkedettségét, vagy éppen egyszerűségét, és még nagyobb élmény, amikor egy könyvet végigolvas az ember, és átélhetem a könyv belső lüktetését, harmóniáját, egész gondolati gazdagságát.

A bibliaolvasás elsajátítása valójában hasonló lépésekben történik. Az ember először – talán éppen a gyerekbibliák segítségével – az etikus részeket élvez, érti meg, aztán kezd elvont szavakat, mondatokat is megérteni. A felnőtt ember igazán nagy élménye, amikor a Biblia különböző műfajban megírt könyveiben a közölt igazság összecsendül. Mostanában azt a különös, belső élményt tapasztalom, hogy fölragyog előttem távoli helyeknek bibliai igazsága, ezek összecsengenek, és megszületik az a belső élmény, hogy ez valóban Istentől sugalmazott könyv. Annyira ott van a könyvek mögött az egy Lélek munkálkodása. Amit a felszínes olvasó ellentmondásnak gondol, az a hittel olvasó ember számára az ellentétek harmóniája. Valami olyasmi, ami a legtöbb házasságban is megvan: a házastársak közösségében az ellentétek harmóniája az igazán szép és izgalmas. Ugyanígy a Biblia is elevenné válik, mert a látszólagos ellentmondások mögött ott áll az egyetlen isteni Szerző, a Lélek, aki miatt sohasem csupán betű a Biblia, hanem sokkal több, ahogy a házasság hétvégén szoktam mondani: „Isten szerelmes levele hozzánk.”

Hadd szóljak most röviden a család és a Biblia kapcsolatáról.

Volt egy család, ahol hosszú ideig újra meg újra megszálltam. Nagy élmény volt számomra a velük való közös bibliaolvasás. Úgy történt, hogy a család este beosztotta, reggel ki mikor megy a fürdőszobába. Aki már végzett a reggeli dolgokkal, ment teríteni az asztalt a reggelihez (6 tagú családról van szó, a hetedik a vendég). Hat óra 40-kor már mindenki ott volt a nappaliban, ahol a dohányzó asztalkán egy gyertya

égett. Az édesapa fölolvasta a napi evangéliumot, rövidke csend következett, utána lehetett szólni néhány szót a Biblia szövegéhez, vagy hívek könyörgése-szerű fohászokkal egy-egy fohászt imádkozni. Néhány perc múlva már mindannyian ott voltunk az asztalnál, s a család közösen megreggelizett. Aki végzett, a mosogatóban elmosta a tányért, a szárítóba helyezte, és hét után 5-10 perccel mindenki útra készen volt: ki iskolába, ki a munkahelyre. Volt közös imádság, volt közös találkozás a Szentírással. Mindenki tudta a másikról, hogy mi történik vele aznap, ki mikor jön haza, ki mit fog vásárolni a boltban a család szükségletéhez. Ez a reggeli fél óra a Szentírásból indult el. A Szentírás nem volt idegen test a reggeli `zürzavarban`, hanem igazi világító mécses volt: egy békés, csendes indulás Isten igéjével.

Sokszor azt látom, a házasságokban nem találják helyét a bibliaolvasásnak. Általában az rögzül belénk valamennyire, hogy legyen közös esti imádság a családban, vagy közös esti bibliaolvasás – de a család este többnyire szana-széjjel van, különösen akkor, ha a gyerekek már nagyobbak. És ott van a nagyhatalmú TV is, azt is ki kell szolgálni. Azt gondolom, hogy ez a reggeli bibliaolvasás nagyon hasznos, jó ötlet. Ahol találkozom rendszeres családi bibliaolvasással, vagy házaspár bibliaolvasásával, ott általában reggel olvasnak Bibliát, mert ez az, ami megtervezhető, megvalósítható. Szabad negyedórával korábban kezdeni a napot azért, hogy legyen egy kis csendünk is.

A modern technika eszközei is tudnak segíteni abban, hogy a napi igét elolvassuk. Sokan e-mail-en keresztül kapják meg a napi szentírási szöveget, vagy interneten keresztül a munka kezdete előtt olvassák el a textust és a hozzátartozó kommentárt.

Azt gondolom, hogy családi körben nagy segítség lehet a közös bibliaolvasásnak az az ősi módja, amikor lélekben 3 jelzést használunk a szentírási szöveg mellett: egy nyilat, egy felkiáltójelet és egy kérdőjelet. A nyilat oda tesszük, ahol valami nagyon szíven talált, a felkiáltó jelet akkor, ha egy mondatot éppen most értettem meg igazán, a kérdőjelet pedig oda, ami kérdést vetett föl bennem. Ez persze családi körben nem a reggeli 3 perces szentírásolvasás alatt fog működni. És családi körben szabad így is olvasni Szentírást: elolvassuk a szöveget, rövidke csöndet tartunk, aztán merjük megosztani, elmondani egymásnak, hogy mi talált szíven ebből a bibliai szóból, és miért. Igen, szabad megosz-

tani azt, amit most értettem meg igazán és mélyen a Szentírásból, vagy ahol összeért bennem ez a szentírási szó, és az, amit valamikor máskor már meghallottam, megértettem. És szabad megkérdezni azt, ami kérdésként, problémaként fölvetődött bennem, hátha valakit – éppen a család tagjai közül – régóta az a szó tett világossá, ami bennem kérdés. Annyi biztos, hogy ha valahol elkezdenek Szentírást olvasni, kialakul ennek úgymond a rituáléja, és a család egysége mélyül. A közösen Bibliát olvasó csatádtagok lelki emberekké válnak. II. János Pál pápa mondja: „Ha nem válunk lelki emberekké, akkor igencsak nehezzé válik a házasság.” Miközben lelki emberekké válunk a közös bibliaolvasáson keresztül, aközben egyazon fény világítja be mindannyiunk útját. A zsolttáros olyan sokszor fohászkozza: a Te igéd az én üdvösségem világossága.

Aztán az is milyen szép: találkozni olyan családokkal, akik közösen választanak akár egy bibliai jelenetet, akár egy bibliai ígét vezérszónak. Azt mondják, hogy ezt közösen is próbálják megélni, mint család a pünkösdt. Nagyon a Lélekre figyelve próbálnak élni. Vagy a betlehemi gyermeket teszik mintául: ez azt jelenti, hogy Jézus-központúak leszünk. Próbálunk olyanok lenni, mint a gyermek, nyitottak, őszinték, egymásra hagyatkozóak, bizalommal élők. A Schönstadt-lelkiség különösen is igyekszik ezt gyakorolni. Talán a kármelita lelkiségből került át a Schönstadt-lelkiségbe az, hogy a család egy-egy hittitkot próbál megélni közösen, talán egész életre szólóan is.

Az imádsággal kapcsolatban szoktuk elmondani, hogy a családi imádságnak három síkja van: maga a családi imádság, a házastársak imádsága és a személyes imádság. Azt gondolom, hogy a családi bibliaolvasásnál is ennek a három síknak kellene megjelennie. A családi bibliaolvasás is könnyen kiüresedhet, ha nincs mögötte a házaspár külön bibliaolvasása, és a házaspár bibliaolvasása is rutinná tud silányulni, ha nincs mögötte a személyes bibliaolvasás. Ha a bibliaolvasásnak ez a három síkja jelen van egy családban, akkor eleven marad, a Biblia valóban Isten ma hangzó szava lesz, Isten szerelmes levele hozzám, hozzánk.

A templomokban, amikor fölhangzik a szent szöveg, az ember sokszor látja – több száz emberrel szemben állva –, hogy mennyire unja a hívő nép Isten ígéjét, mennyire nincs ott a figyelem: tekintetükkel az

ablakot, a mennyezetet pókhálózzák a hívek. Ilyenkor mindig azzal szembesülök, hogy mennyire idegenné vált ez a nyelv, ez a gondolatvilág, amit az igeliturgia közvetít felénk. Nem a felolvasó miatt idegen tőlük a szöveg, nem is azért, mert két-hármezer éves szövegeket olvassunk. Sokkal inkább azért, mert egy bizonyos nyelvet hallunk, amit minden nap gyakorolhatnánk – de nem gyakoroljuk. Idegen, más nyelvű világból érkezünk, és hetente csak egyszer, pár percre halljuk azt a nyelvet. Így egyre idegenebbé válik, egyre távolabbá lesz tőlünk. Azt gondolom, hogy a templomban Isten igéje körül akkor érezhetjük ott-hon magunkat, hogyha odahaza is 'otthon vagyunk' Isten igéjének terített asztal körül.

V.É.: Püspök Atya! Hosszú évek pasztorális gyakorlatából, akár az egyéni, akár a családpsztorációból, fel tudna-idézni olyan esetet, amikor valamelyik embernek vagy családnak az életében konkrét hatása mutatkozott a Szentírás egy-egy igéjének, szavának, amikor valamilyen helyzetet a Szentírás szava oldott meg. Az előbb azt tetszett mondani, hogy a Szentírás fény, világosság a számunkra. Hogyan válósul ez meg a mindennapi életben?

B.L.: Egészen biztos, hogy sok ilyen élményem volt, amikor egy gyógyás buzdításában egy szentírási szóra utalhattam és valakinek fölragyogott az arca. Valaki valami mély dolgot megértett. Az utóbbi időben nagyon kedves szentírási szó számomra János levelének ez a gondolata: a szeretet nem abban áll, hogy mi szeretjük Istent, hanem hogy Ő szeret bennünket. Nagyon nagy élmény számomra ez az isteni szó. Nagyon sokszor hívom föl rá figyelmét a hozzám érkezőknek, és a házasságra alkalmazva így is szoktam mondani: a szeretet nem abban áll, hogy te szereted a házastársadat, hanem ő szeret téged. Sok-sok olyan visszajelzés érkezett, hogy mennyire jó volt észrevenni a másik szeretetét, és a másik szeretetére válaszolni a magam szeretetével. Láttam megújulni kapcsolatot ezen az alapon, amikor Jézus szándéka szerint fölismerte valaki, hogy nem nekem kell lenni a szeretet forrásának, hanem a másik akar lenni a szeretet forrása számomra, s a másikban maga Isten akar lenni számomra a szeretet forrása. Az ember néha jószándékú keresztényeknél is egyfajta erőlködést érez, nekem szeret-

nem kell, s ez olyan nehézén megy. Pedig csak erre az egyszerű szentírási igazságra kellene odafigyelnünk, s megtapasztalhatnánk, hogy mennyire meg tud újulni egy párkapcsolat attól, hogy *ő szeret engem*. Ezt észreveszem, és én is szeretnék erre válaszolni. XVI. Benedek pápa most megjelent enciklikájának a bevezetőjében is pontosan ezt a mondatot fejt ki: ha észrevesszük azt, hogy Isten a szeretet, akkor a szeretet parancsa már nem csupán parancs lesz számunkra, hanem válasz a minket megelőző szeretetre.

Mostanában főleg ezen szentírási mondattal kapcsolatosan él bennem az az élmény, hogy mennyire meg tud világosítani embereket Isten igéje. De gyóntatási gyakorlatomban sokszor előfordult az is, hogy a közös beszélgetésben egy-egy szentírási elbeszélésre igyekeztünk figyelni, és ez újította meg valakinek a hitét vagy a másikhöz való viszonyát. Az egyik esetben Péter vízen járása volt a megújító pillanat. Az illető rájött arra – persze, csak később, mint Péter is –, hogy amikor Jézusról lecsúszott a tekintete, akkor már csak hullámokat és káoszt érzékelt maga körül. Csak azért, mert Jézusra irányultsága megfáradt. A legtisztább lelkipozíciós feladatomban tartom, hogy a Szentírás fényébe helyezzem a hozzám forduló élethelyzetét, és mindjárt olyan egyszerűvé tudnak válni a hatalmassá növekedett személyes problémák.

Továbbra is kérjük kedves Olvasóinkat, Tagtársainkat, valamint a bibliaapostolképző szemináriumok résztvevőit, írják le és küldjék el szerkesztőségünknek a

Szentírással kapcsolatos élményeiket, tapasztalataikat, amelyeket egyéni vagy közösségi szentírásolvasás ill. bibliaórán való részvétel (bibliaóra-vezetés) során szereztek! A szerkesztők érdeklődve várják beszámolóikat:

Székely István, Tarjányi Béla,
Thorday Attila, Vágvölgyi Éva

É l ő I g e
BIBLIAISKOLA
Szent Jeromos Katolikus Bibliatársulat

**Jákob csalással és harccal szerzett
áldásai (Ter 27-33)**

A Jákob-történet főbb jellemvonásai

A.) Alapgondolat

Mig Ábrahám története típust alkotó, addig a Jákob-történet egy rendkívül változatos, egymással összefonódó történetfüzérből álló egyedi családtörténet, annak összes problémakörével.

Jákob sorsát mondja el egy elbeszélés-koszorúba összefűzve, születésétől haláláig, visszatérő motívumokkal (részben önmagán belül, részben a közbeiktatott József-történeten – Ter 37-50 – belül): áldás, a fiatalabb testvér felülkerekedése, a vétek ledolgozása. Jákob sorsát végigkísérve megláthatjuk, hogy hogyan válik egy ügyeskedő, ravasz, nem egyszer, ha az érdekei úgy diktálják, csaláshoz folyamodó ember Isten áldására méltóvá.

B.) Szentírási szöveg: Ter 27-33

C.) Bevezetés

1.) A Jákob-történet szakaszai:

Születés (Ter 25): Jákob a „sarokfogó”, az elsővé válás kívánása

Jákob elnyeri az áhított elsőszülöttséget, úgy hogy egy tál lencséért megveszi Ézsautól; Jákob és Ézsau tulajdonságai.

Csalással megszerzi Izsáktól az Ézsauanak járó elsőszülöttségi áldást; figyeljünk Rebekka szerepére!

Jákob Háránba menekül, útközben Isten megtapasztalása („egy égig érő létra”), amely után Jákob „üzletet” próbál kötni Istennel.

Jákob Háránban való tartózkodása Lábánnál. Itt saját csalásának tükörképével találkozik: Leát kapja feleségül az általa szeretett Ráchel helyett, akiért újabb hét évet kellett szolgálnia. Háztartásában két egymással vetélkedő nővel volt összekényszerítve, a szeretett, de terméketlen Ráchellel és a kevésbé szeretett, de többszörösen anya Leával; a régi, gyerekkori konfliktusa kerül elő, csak új formában. El kell fogadnia, hogy nem tud minden esetben érvényesülni ravaszságára és energikusságára alapozva.

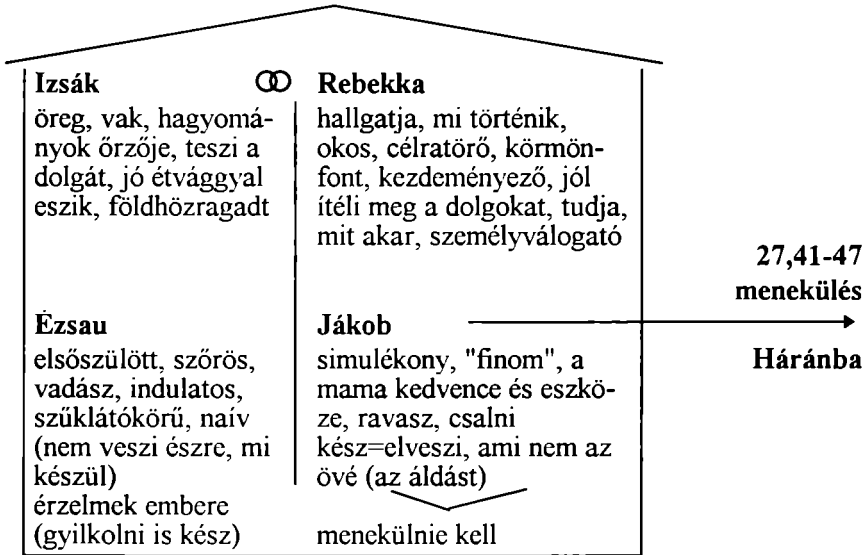
Az újbóli menekülés a harácsoló Lábántól, vissza a hazájába jól megmutatja Jákob emberségének két oldalát: azt, amelyik megszerzi, amit akar, és azt, amelyiknek ehhez kell alkalmazkodnia (vagy meghátálnia).

Végül aztán egy megújult istenkapcsolatban ezt a két jákobi oldalt összhangba tudja hozni, és ez őt új identitáshoz segíti, valamint az Ézsauval való találkozáshoz és kibéküléshez..

Az Isten-kérdés is azért érdekes a Jákob-történetben, mert az ember teljesen magától értetődően a mindennapi ügyekben is számot vet vele (pl. jellemezzük a két nővér, Lea és Ráchel vetélkedő harcát úgy, mint Istennel való küzdelmet). Minden családi esemény Istentől nyer magyarázatot: ha egy asszony gyermeket szül vagy ha nem, az is, ha az állatállomány gyarapszik, vagy ha az egyik családtag sikeres, a másik pedig nem.

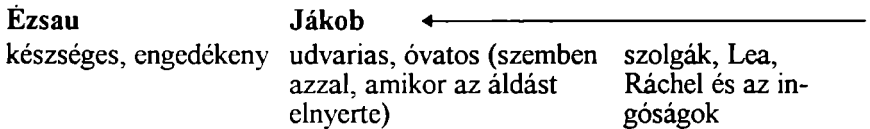
2.) A történet rajzos áttekintése:

(25) 27

33

Találkozás

"úgy néztem arcodra, mintha Isten arcát láttam volna" (33,10)

külön szállásterületek

"élni és élni hagyni"

Teremtés könyve, 27-33. fejezetek

29-31

28,10k

Találkozás Istennel
álom, égi létra
ígéret

Lábán

haszonleső, Jákobot szolgálni kényszeríti Ráhelért, Ráhelt elcseréli Leára, kihasználja Jákobot

Ráchel

szép, szeretetreméltó, lopni kész (házi isteneket)

Lea

elsőszületett, beteg szemekkel

Jákob a megcsalt csaló, aki a nyájából ügyeskedéssel haszonhoz jut, ott-honában azonban az asszonyok alárendeltje, akik vetélkednek miatta

32,23-33

Találkozás Istennel
küzdelem Istennel a Jabboknál (egyedül)

Áldás
Isten színe előtt

menekülés

← asszonyokkal, gyerekekkel, ingósággal

3.) Képek (Gustave Doré grafikái)

Jákob áldása

Jákob álma

Jákob szolgál Lábánál

Jákob imája

D.) Óravázlat

<i>Feladat</i>	<i>Módszer</i>	<i>Eszközök, időtartam</i>
1. Ének: Áldjad én lelkem az Urat	ének kottából	Énekelj az Úrnak 42. old. 5 perc
2. Családon belüli kapcsolatok Ha a résztvevők a saját családi kapcsolataikban ráismernek a Jákob-történet által felvetett problémakörökre, talán intenzívebben meg tudják ragadni Jákob történetét és ezek vagy a kapott impulzusok mélyebb felismerésekhez vezetik őket. Ezért a vezető arra biztatja őket, hogy tekintsék át saját családjukon belül az egyes személyek közötti kapcsolatrendszerét, ezt egy papírlapon grafikusán is ábrázolják. Az egyes személyek neve alá ismertetőjegyet, jelzót is lehet írni. Színessel kiemelhetjük, hogy melyik szülő melyik gyermekkel van különösen jó kapcsolatban, magyaráz-e kedvenc, vagy más hasonló állapot. A testvérek közötti konfliktusokat is feltűntethetjük külön jelöléssel. Ebben a vizsgálódásban az egészen személyes vonatkozások kapnak szabad teret, tehát nem követi csoportos megbeszélés.	egyéni, írásbeli munka az óra- vezető útmu- tása nyomán	papírlap, ceruza, színes ceruza 20 perc
3. A történet menetének áttekintése (Ter 27-33) Előre bocsátjuk, hogy a történet középpontjában lévő Ter 32-t, a Jákob harca az ismeretlennel c. részt külön fogjuk elemezni. Ehhez is hasznos lesz majd az adott szöveg környezetének ismerete. Fontos, hogy a szöveggel való ismerkedés szórakoztató legyen, így a résztvevők szinte játékosan tudnak bekapcsolódni a történetekbe. Így egyes elbeszélésszálak még pontosabbá válnak, mások pedig felszínre bukkannak. A vezető figyel a „vörös fonalra”, ill. az alapvázra. A grafikus ábrázolás segít a kapcsolódások felismerésében. (Lásd Bevezetés 2.)		Szentírás tábla, kréta, jegyzet- füzet, ceruza 65 perc

Feladat**Módszer** **Eszközök,**
időtartam

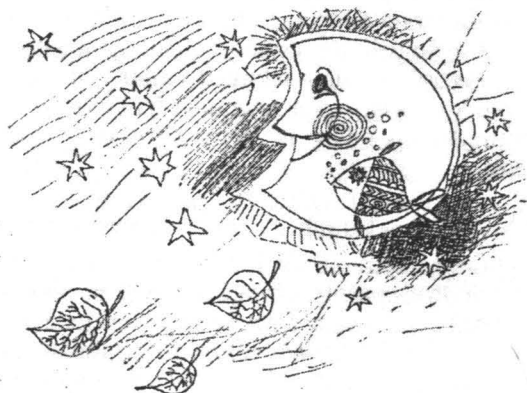
4. Befejező meditáció: Miközben a képek segítségével áttekintjük a történet összívét, marad hely a saját utunkra, a görbe vagy kanyargós ösvényekre, magatartásmintára, életvonal végiggondolására is.

A résztvevők beszélnek arról, hogy mit fejeznek ki számukra a képek, esetleg a személyes vonatkozásokat is megoszthatják.

csoportos képek
meg- 20 perc
beszélés
az
órávezető
irányi-
tásával

5. Befejező ima, ének

kötetlen kotta,
gyertya,
gyufa
10 perc

A Szent Jeromos Katolikus Bibliatársulat budapesti Központjában „Élő Ige” címmel bibliaiskola működik (szeptembertől júniusig minden hónap első hétfőjén du. 5-7-ig). Jelen füzetünk az ötvennegyedik óra anyagát tartalmazza.

Budapest, 2006. júl. 29.

Szeretettel:

Vágvölgyi Éva órávezető

Tarjányi Béla szakmai vezető

Török Ildikó

Hippói Szent Ágoston és a Szentírás (Ágoston útja a megtérésig)

1. Cicero Hortensius című dialógusának olvasása – Az iskolai tanterv abban az évben magába foglalta Cicero Hortensiusát is. Ágoston gondolatvilágának mélyére hatolt, ami őt végképp meghódította.

A könyv tartalmát tekintve Cicero rámutatott arra, hogy a boldogság elérésének alapfeltétele az erkölcsösség, éppen ezért pusztán csak a rossz akarása is igen nagy nyomorúságot jelent.

Egy szempillantás alatt megváltozott Ágostonban a földi dolgok szemlélete, amelyek eddig lekötötték gondolatvilágát. Elindult azon az úton, amely elszakította a világ csábításaitól, és megerősítette az Istennek szentelt élet evangéliumi eszményében. Elutasította magától a gazdagságot, a retorikára úgy tekintett, mint valami üres dologra, amely nem törődik mással, mint a szavak használatában való jártassággal, sőt eljutott még odáig is, hogy az önmegtágadást tekintette kívánandó jónak.

De mielőtt még rátalált volna az evangélium útjára, vándorlása hosszú volt és gyötrelmekkel teli.

Az igazság megtalálása utáni türelmetlenségében a Szentírás tanulmányozására adta magát. Csakhogy a Szentírás azok számára, akik ezt a szükséges felkészültség nélkül olvassák, csalódást okoz, egyrészt túlságosan egyszerű stílusát, másrészt a tartalmát tekintve – ami meglehetősen homályos annak, aki azonnal világos és kedvezőt dolgokat szeretne látni, ahogy ő is szeretne volna. A két nehézség közül az első nem jelentett kifejezetten komoly problémát. A tartalmi nehézség már valóban komoly volt, hiszen a Szentírás tele van sötét helyekkel és mélységes titkokkal. Annak ellenére, hogy a karthágói egyházban volt, aki ezen a képzettségi fokon segíthetett volna neki – ő maga említi azt a személyt a vallomásokban ((Vallomások V.11; 21)) – magyarázatot nem kért. Helyette követte a maga útját, a büszkeség útját.

Később egy alkalommal visszaidézte az erről szerzett tapasztalatát, és azt mondta a népnek: »Én aki most hozzátok beszélek, valamikor csalódott voltam, amikor ifjúságom idején először közeledtem a Szentíráshoz. Nem annak a vallásos lelkiületével közelítettem hozzá, aki

alázatban keres, hanem annak előítéletével, aki vitatkozni akar... Gőgben merészelttem keresni azt, amit csak az alázatosok találhatnak meg.« (Sermo 51,56)

2. *Ágoston csatlakozik a manicheizmus eszméjéhez* – Ezekben a napokban, amikor viaskodott magában a vágyak és kiábrándulások között, Ágoston összetalálkozott bizonyos szélsőséges emberekkel. Ezek a manicheusok voltak. Ágostont akkor az igazság rátalálására való égető vágy hajtotta, és ugyanakkor az átélt kiábrándultság levertsége is, amit a Szentírás olvasása okozott.

A manicheusok a szentírási nehézségek csomóját kettévágták: elvették az egész Ószövetséget. Az Újszövetséget elfogadták, de abból is visszautasították mindazt – mondván, hogy csak betoldások -, ami az Ószövetségre hivatkozott. Krisztus családfája is ezen betoldások közé számított. Végére is Krisztus nem vett magára igazi testet, csupán »látszat-testet«, ezért nem is lehetett nemzetségtáblája.

Mint a manicheus propaganda követője, a katolikus egyház szemére vetette a fideizmust, az antropomorf istenképet, a megtestesülés materialisztikus vonásait, az Ószövetség elfogadását. A katolikus egyház szemére vetette, hogy az Ószövetség elfogadásával helyeslik az ott leírt háborúkat, áldozat-bemutatókat, ősi pátriárkák életmódját. Mindez ellenkezést váltott ki bennük, akik a lelki életet és a tiszta kereszténységet magukénak vallották.

A szekta Szentírással szembeni viselkedését így folytatja: »Magát az Újszövetségi szentírást is mint meghamisított könyvet olvasták, elhagyták belőle azt, amit nem akartak magukénak; emellett még bizonyos apokrif iratokat is előnyben részesítettek, melyek szerintük a teljes igazságot tartalmazták...« (advHaer 46)

3. *A kiábrándulás* – Ágoston azt hitte, hogy a manicheizmusban midazt megtalálja, amit csak keresett: a bölcsességet, az erkölcsi törvényt, a keresztényi életet. Nyugtalanság, kétség és nehézség jelentkezett a tudományosság területén, a metafizika területén, a Szentírás területén. Ágoston számára nagyon kényes és veszélyes lélektani állapot kezdődött: mindent megkérdőjelezett és minden ismét bizonytalanra vált előtte. A megismert eszme nem vezette el a boldogság kapujához. Megvillant előtte annak lehetősége, hogy valamely filozófiai iskolához csatlakozik.

4. *Az újplatonikusok útján* – Ambrus püspökkel való találkozása után elindult az újplatonikusok útján. Ezen rátalálás feletti lelkesedése

hihetetlenül nagy volt, de ezt a fellángolást is újabb kiábrándulás követte.

Ismét nem tett mást, mint visszatért Krisztushoz. »Sóvárgó vágyakozással kaptam Szentlelkednek tiszteletet érdemlő írásaira, de legfőképpen Pál apostoléira«. A vallomások szavai összhangban vannak a dialógusban levőkkel: »így közöny, lelkesedés, bizonytalanság közepete kezdtem el olvasni Pál apostolt... Nagy figyelemmel és érdeklődéssel olvastam végig az egészet«. Olvasta, és azt hitte, hogy Pál apostolnál is azt találja meg, amit már korábban az újplatonikusoknál. De annál többet talált. Krisztus kimondhatatlan titkát, amelynek mélységét akkor nem fogta fel. Találkozott Krisztussal, Krisztussal a tanítóval, a megtestesült Igével. Megismerte az elérendő célt és a hozzávezető utat. Az értelem síkján már végbement a megtérése.

5. A kapu: »Milánóban Ambrus püspökhöz mentem« – Milánó lett Istenhez vezető útjának döntő állomása. Milánóban Ambrus volt a püspök, híres személyiség, ezért nem is maradhatott ismeretlen számára.

A visszatérés útja nem volt olyan rövid, sem olyan könnyű, mint amilyen az eltávolodásé. Néhány nap alatt fordított hátat a katolikus hitnek, de a visszataláláshoz több évig tartó gyötrelmes keresés volt szükséges.

Ambrus pöspököt elsősorban külsőséges ok miatt, vagyis nem előadásainak tartalma miatt hallgatta. Mi nyitotta meg lelkét a tartalom számára? A Könyvek Könyvének »spirituális« értelmezése. És ezáltal a manicheusok felállított elve, amely szerint az Ószövetség elfogadhatatlannak bizonyul, megdöntötnek látszott. A »spirituális« magyarázat elfogadhatóvá tette az Ószövetség kifogásolható fogalmazásait. Ambrus hangsúlyozta a páli szabályt: »a betű öl, de a lélek éltet«. Az ambrusi szentírásmagyarázat bemutatta, hogy az Ószövetség némely mondata, ha szó szerinti értelmezésben vesszük, botrányosnak tűnhet, de a halált hozó betű mögött egy magasabb rendű értelmezés áll. »A Szentírás sok-sok mondatának spirituális értelmezése hamar arra indított, hogy kárhoztassam bizalmatlanságomat, és ennek következtében nem tudtam megmaradni olyanak, aki megveti és kineveti a Törvényt és a prófétákat« (Util. cred. 8,20).

A Szentírás stílusa és homályos megfogalmazásai már nem okoztak nehézséget számára. Ellentétes meggyőződés született meg benne a Biblia iránt: a stílusbeli egyszerűség és a tartalmának mélysége nem kisebbíti, hanem inkább növeli annak tekintélyét. Az egyszerű stílus

arra szolgál, hogy mindenki elfogadja, hogy hozzá siessenek; a tartalom mélysége pedig arra, hogy ösztönözze a tehetségesebbeket és a többet akarókat, hogy a rejtett igazságok felfedezése feletti örömet megtapasztalják.

Vágya volt, hogy minden kötöttség nélkül a bölcsességnek szentelje magát. Ez az elhatározás tizenkilenc éves korában történt: keresni a bölcsességet, és ha rátalált, teljes lelkével hozzá kötödni. A Szentírás csalódást okozott neki, a manicheusok nem győzték meg, az újplatonikusok pedig még égetőbben átéreztek vele, hogy lehetetlenség annak birtokába jutni. Miután újból, méghozzá figyelmesen olvasta a Szentírást, elnyerte azt a megnyugtató bizonyosságot, hogy ismeri már a tekintélyt, akire rábízhatja magát. Az elmélet a kezében volt, most már csak cselekedni kellett.

6. *»Tolle Lege«* – Ezekután elválaszthatatlan barátjától, Alypiustól kísérvé magányba vonult – a házhoz tartozó kertbe –, és szabad utat engedett könnyeinek. "És íme a szomszédos házból hangot hallok. Ének csendül, nem tudom hogyan, mintha fiú, vagy leányka mondaná és többször ismételné:

Tolle, lege! – Tolle, lege!

Vedd föl, olvasd! – Vedd föl, olvasd!

Arcom íziben megváltozott. Rögtön azt kutattam emlékezetemben, akad-e olyan játék féle, amelyben ilyet szoktak énekelni a gyerekek? Egyáltalán nem jutott eszembe, hogy hallottam volna valahol ilyesmit. Visszaszorítottam könnyeim patakját és felugrottam. Csupán arra magyaráztam ezt a szózatot, hogy mennyei parancs zendül most felém: üssem föl a könyvet és olvassam el a legelőször szemembe ötlő fejezetét. Tehát felajzottan siettem vissza a helyre, ahol Alypius üldögélt, mert ott tettem le az apostol könyvét, midőn felkeltem onnan. Kezembe kaptam, fölütöttem és csöndben olvastam azt a fejezetet, amelyre először esett a szemem: »Nem tobzódásban és részegeskedésben, nem bujjázkodásban és kicsapongásban, nem civódásban és versengésben, hanem öltsetek magatokra az Úr Jézus Krisztust, és ne gondozátok a testeteket a vágyakozásra« (Róm 13,13k). Nem akartam tovább olvasni, nem is volt erre szükség. E mondat végeztével tüstént a bizonyosság derüje ömlött el szívemben és a kételkedés minden homálya szertefoszlott" (Vallomások VIII.12,28,29).

Az apostol szavai kétélű kardként vájták Ágoston lelkét, és kivágták a régóta gyógyuló sebből az utolsó csepp gennyet is. Ezen a ponton találkozott végérvényesen Szent Ágoston és az Írás egymással. A

hosszú éveken át tartó heves harc eldőlt: a kegyelem lett a győztes! Ágoston számára a megtérés – mint mindent megtérő számára – a beérkezés, de ez egyben az elindulás pontja is.

Ágoston el volt ragadtatva attól a Szentírástól, amelyet valamikor megvetett. »Most, hogy ismerem gyengeségemet, gondosan keresnem kell a Szentírásban lévő összes orvosságot, imádságban és olvasásban megtalálni azt a módot, hogy lelkem kielégítő egészségre jusson, és így a súlyos feladatoknak eleget tegyen« (Ep 21,3).

OLVASÓINK KÉRDEZIK

A kérdésre Tarjányi Béla professzor válaszol.

☞ **Kérdés:** Honnan ered a Szentírás fejezet- és versbeosztása?

Válasz: Az Ó- és Újszövetség mai fejezet-felosztása Stephanus Langton Canterbury-i érsektől (+ 1228-ban) származik. Röviddel később Santes Pagnino (+ 1541) elkészítette a Vulgáta teljes szövegének versekre való felosztását is. A továbbiakban ezt a fejezet- és versbeosztást alkalmazták az Ószövetség héber és görög (LXX) kiadásában is. Az Ószövetségben máig ezt a fejezet- és versbeosztást használjuk. Az Újszövetségben egy másik versbeosztás terjedt el, amelyet Robert Estienne svájci nyomdász készített és alkalmazott az általa kinyomtatott Bibliában (Genf, 1551).

Stephanus Langton, a Párizsi Egyetem kancellárját János angol király (1199-1216) idejében, a király akarata ellenére választották Canterbury érsekévé, de csak az Ince pápa által előbb az országra, majd személyesen a királyra kirótt pápai átok hatására foglalhatta el hivatalát. Az ő idejében (1215-ben) alkották meg a „Magna charta libertatis”-t, amely alapját képezte a későbbi angliai alkotmányoknak. (Ld. J.Marx, Lehrbuch der Kirchengeschichte, Paulinus-Druckerei, Trier 1935¹⁰, 387.o.)

OLVASÓNK ÍRJA

Jeromos füzetek Szerkesztősége
Budapest

Tisztelt Szerkesztők!

Mint a Jeromos füzetek állandó olvasója, a 60. számban láttam meg Gyürki László atya „Zarándoklat Emmauszba a Szentföldön” című írását. A cikk 18-19. oldalán esik szó a ferencesek Qubeibeh-jéről, s a 19. oldalon a következőket olvashatjuk: „... 1861-ben a terület a régi templom romjaival együtt a ferencesek tulajdona lett (Pauline de Nikolay grófnő ajándékozta nekik)...”

E részhez küldök Önöknek egy, 1887-ben megjelent részletet, szerzője Viszolajszky Károly plébános, távoli rokonom. A könyv címe: „Egy zarándoklat élményei Egyiptom, Jeruzsálem és Rómában – Útirajz”, 175-179. oldal.

Budapest, 2005. július 23.

Őszinte tisztelettel

Horváth Béla

E m m a u s

Sokkal ismertebb név a Bibliából, mintsem annak történelmi vázlatát adni szükségesnek látnám, de nem akarom figyelmen kívül hagyni a biblikusok ama éles vitáját, mely erős hullámmá hozza az e helyre nézve eltérő nézetek körüli tollharcot. Némelyek ugyanis Szent Jeromossal állítják, miszerint Kleofás Emmaus, a mostani Emmaus Nikopolisban, Ramlehtől nem messze, Jeruzsálemtől nyugatnak 152 stádiumra keresendő, de túlnyomó érvek, s ásatások ma már kétségen kívül helyezik, miszerint a bibliai Emmaus, a jelenlegi Emmaus Kubeibeh, Jeruzsálemtől 60 stádiumra, hova mai nap délután 4 órakeresetesen elindulnánk.

... Ez idő alatt kifújva, kipihenve magát jó állatkám, lejtőnek ismét ráülvén, este 7 órára Emmaus fölött feltornyosuló helyre értünk, honét gyönyörű kilátás nyílik egyrészt a tengerig; másrészt pedig a ke-

nyértörésben megismert Üdvözítőnk örökre nevezetes emmausi szentélye, csinos kápolna, s hozzá épített négyszögletes emeletes zárdával festőies oázisként tűnik elő a nyomorult kis falusi arab viskók között.

A kapuhoz érve, mely az épület közepén erősen zárja, s oltalmazza a bennlakókat, szamarainkat legelőre bocsátottuk, mialatt a ház előljárója, közép nagyságú alak, tisztességes koromfekete szakállal, szépen lehajlott bajusszal, ünnepi habitusban sietett elénk; de nagy volt a bámulata, midőn a bemondott 20 zarándok vendég helyett, csak mi öten jövünk. Azonnal az ebédlőbe vezetett, hol jó limonádé mellett elkezdődött a kölcsönös bemutatás...

... Gyönyörű est lévén, kimentünk az udvarra, melyet három felől a zárdá, negyedik oldalon pedig a templom kerít. Az egész udvar meglepő gonddal és csinnal szabályozott virágágys, keleti növények, s cserjék legszebb – előttünk egzotikusan ismert – virágokkal kiültetve a pátriák szélei buján zöldellő fűvel szegélyezve, az utak pedig mozaikféle tarka kövekkel kirakva, mindnyájunk tetszését megnyerte.

Innét a templom, azután a zárdá és csinos konyha, s a gyümölcsös kertjük megtekintésére indultunk.

Az alkonyat beálltával ismét a templomba jövén, elvégeztük a házi rend szerint a májusi ájtatosságot, esti imát s ezután szobáinkba kísérték. Mindenki külön szobát kapott, lévén a zárdáépület oly tágas, hogy egy városi klastromnak is beillenék...

... Május 6-án elvégezvén a csinos templomban, mely Kleofás házának helyén van építve, ájtatosságunkat, reggelihez mentünk. Itt röviden végezve, a háznak szíves főnöke megmutogatta az egész épületet. A többi közt felnyit egy szobát, melynek szerény bútorzatán kívül, egy szürke női ruha, ilyenféle avitt fejkötő, két ócska napernyő, még ócskább dúsan foltozott utazótáska, s üres faláda, képezték tartalmát. E szoba Nicolay Paula, francia grófnő, e templom és zárdá alapítójának lakása volt, azon állapotban, midőn meghalt. A hálás Szent Ferenc fiai, méltó ereklyeként őrzik e kis szobát.

Legyen szabad e tiszteletreméltó nő emlékét föleleveníteni egy idézettel, melyet P. Spaccapietra lazarista, ez elhalt smírnai érsek fivére róla „Carita” című folyóiratban (VII. 33. lapon) ír. „Nicolay Paula, Szent Ferenc harmad *rendjéből*, elhagyván éltés atyját, s előkelő családját, tizenegy évig élt a Szentföldön, hol jámbor, istenfélő, s önmegtagadó élet után meg is halt. Ő alapította az emmausi szentélyt, hol Öszentsége IX. Pius engedélyével templomot, s Szent Ferenc-rendiek számára zárdát is építtetvén, maga is itt akart lakni. Folytonos beteg-

ségét, s önmaga iránti szigorúságát, nagy ügyesen tudta eltakarni, s állandó betegségét, s szenvedését kitartó örömmel viselni. Valóban csodálandó bátorsággal, s kitartással iparkodott a bethaniai szentélyt is megszerezni, hogy azt is Szent Ferenc fiainak őrizetére bizza. Azért emléke, mindig áldásban marad a Szentföldön. Meghalt 1868. év július havában. Hült tetemei a Sion hegyen, a katolikusok sírkertjében temetettek el. De hat hónap után 1868. dec. 7-én felnyitatték sírja, s teste érckoporsóba helyeztetett, hogy innét átszállíttassák. Teste, ruházatával együtt még egészen épp volt, minden kellemetlen szag és egyéb jel nélkül, mely a rothadás beálltát árulná el, csak fejevánkosának egy felén mutatkoztak az enyészet tünetei. Én hallgatók azon csodákról, melyek mint állítják, Európában, e jámbor lélek közbenjárása folytán történtek, miután semmi esetre sem akarom az Egyház ítéletét megelőzni.

A boldogult alapítónő most egy jobb örökkévalóságba vándorolt, hogy ott vegye el jutalmát jó művei, s fáradságáért, melyeket itt Isten dicsőségére alkotott. Csak kihült hullája nyugszik most Emmaus szentélyében; a nyelv, mely e szent helyek ügyében lelkesített, többé nem beszél, de családi címere, mely a zárdahomlokzat magaslatán magára vonja a jámbor zarándok figyelmét, szól folytonosan: „Laissez dire, Laissez dire!”, mert címerén három kutya látható, ezen főtebb jelzett aláírással: „Hagyjátok beszélni, hagyjátok beszélni!”

Igen, művei, e falak s templom örökre beszélnek, ha nem is fennhangon a fülnek, de annál többet a szívnek. Mi is megilletve hagytuk el a szobát, de mély benyomását, hiszem, sok idő sem fogja tudni elmosni lelkünkben.

E szentély megtekintése után a zárda mögötti helyiséget szemléltük meg, melyet kertnek alakítandók, ásásokat kezdettek, hogy legalább az ásó vagy kapával megmozdíthatatlan nagy köveket innét eltszítva, egy kis porhanyós földet nyerjenek e köves talajban. Munka közben földalatti romokra bukkantak, melyek e kolosszális épületre vallanak. Kiasott falain itt-ott még most látni a festészetet, s amennyire már e mai napig ki volt emelve a földből, alakja egy nagy templomot árul el, melyet bizonyosan a keresztesek építettek, mi legújabb bizonyosága annak, hogy ugyancsak ez az evangéliumi Emmaus, nem pedig Nikopolis, s hiszem, hogy e romok, ha egészen kivétnek, az eddigi emmausi vitákat örökre elnémítják...

Tisztelt Szerkesztők!

Röviden hadd szóljak a szerzőről.

Dédnagyapán bátyjának létezéséről, Viszolaicszky Károly alsószemerédi esperes plébánosról sokáig nem is tudtam, amikor 1997-ben a posta egy kis küldeményt hozott Felvidékről, Herdics György plébános úr által szerkesztett „Magyar Vasárnap Kalendárium” 1997. évi kötetét. A tartalomjegyzékben meglepődve fedeztem fel a Viszolaicszky nevet; Dr. Kiss László „Viszolaicszky Károly szentföldi utazó emlékezete” című cikket azonnal elolvastam. Az írás megdobogtatta a szívem és gyors levélváltás után már Felvidéken, zselizradványi otthonában fogadott a cikk szerzője, aki körzeti orvos és orvostörténész. Felemelő volt a találkozás vele, rengeteg információja volt Viszolaicszky Károlyról, de sajnós a szentföldi utazásról szóló könyvet csak az Országos Széchenyi Könyvtárban vette kézbe.

Kalandos úton, kedves ismerősöm „kicsempészte” az egyetlen példányt a könyvtárból, majd gyors gépelés következett – a kötet állapota miatt fénymásolni nem lehetett –, s feltűnés nélkül e becses, régi útleírás visszakerült eredeti helyére. Ekkor már érlelődött bennem a gondolat, hogy ezt a könyvet újra ki kellene adatnom.

Alsószemerédet felkeresve, sajnós, Viszolaicszky Károly sírján kívül a templom mellett temetőben, semmi tárgyi emlék sem lelhető fel. A kis szárfalu szegényes, elnéptelenedő magyar település; ottjártamkor szlovák plébános tevékenykedett a faluban...

Az útikönyv, túlzás nélkül állítható, lebilincselő olvasmány. Viszolaicszky Károly éles szemmel rögzítette az 1800-as évek végi szentföldi állapotokat, az akkori viszonyokat. Az épületek, romok leírását nagy lexikális ismeretanyaggal színesítette, a bebarangolt tájat geográfusi szemmel pásztázta.

Viszolaicszky Károly 1843. november 3-án született Érsekújvárott. Budán, illetve Esztergomban végzett gimnáziumi évek után ez utóbbi helyen folytatott teológiai tanulmányokat. 1868-ban szentelték pappá, s több felvidéki faluban – Hontnádas, Szénavár, Zseliz – való kápláni működést követően 1874. december 12-től haláláig a Hont megyei Alsószemeréd plébánosaként működött.

Alsószemeréd Hont megye egyik kis települése volt, 70-80 házzal és mintegy 500-600 lakossal. A község eredetileg a Léva-Ipolyság közti főút mellett, Felsőszemeréd tőszomszédságában terült el, ám 1715-ben a helység akkori lakói, hogy megszabaduljanak a főúton elhaladó

katonaság zaklatásától, átköltöztek az út túloldalára, egy szűk völgybe. A felületes ítélőnek úgy tűnhetne, hogy Viszolaicszky valóban egy „Isten háta mögötti” helyre került, ahol a falusi plébánosok sivár, egyhangú élete várt rá. Az írói tehetséggel is megáldott ifjú plébános azonban, aki már diákévei alatt lapot szerkesztett, és felszentelése évében az „Isten ujjá némely feltűnő, de való eseményében” című munkájával hívta fel magára a figyelmet, jól tudta, hogy nem a település nagyságától vagy megközelíthetőségétől függ az ember tehetségének kibontakozása. Viszolaicszky Károly gazdag publicisztikai tevékenysége még feldolgozásra vár; az Egyházi Lapok, az Esztergomi Újság, a Magyar Állam, a Magyar Korona, az Alkotmány és más lapok hasábjain tette közzé hely- és egyháztörténeti írásait.

Viszolaicszky szentföldi útjára 1885-ben került sor. Egy bajorországi szentföldi zarándokcsoporthoz, egy „karaván”-hoz csatlakozott. A 24 résztvevő közül ő volt az egyetlen magyar. 1885. április 8-án búcsúzott el szemerédi híveitől s utazott el Münchenbe. Innen indult el a karaván, hogy rövid szárazföldi utazás után Brindisiben hajóra szállva, Korfu szigetét érintve, kiköthessen az egyiptomi Alexandriában. Innen Kairóba utaztak, majd a már létező Szezei-csatormán átkelve jutottak el Palesztinába. Szentföld valamennyi jelentős pontját bejárva Olaszországon át tértek vissza Bajorországba.

Ismerve Viszolaicszky írói hajlamait, nem meglepő, hogy hazatérve azonnal íróasztal mögé ült, hogy papírra vesse szentföldi és olaszországi élményeit. A könyv 1887-ben jelent meg Budapesten. Címe: Egy zarándoklat élményei Egyiptom, Jeruzsálem és Rómában. Útirajz. A 357 oldalas útleírás ma is élvezetes olvasmány. Nem lenne haszontalan megjelentetni belőle egy válogatást napjaink szentföldi zarándokjai számára! Viszolaicszky könyvét azonban nemcsak a benne található, a korabeli viszonyokat tükröző, ma már dokumentum értékű leírások teszik értékessé, hanem a könyv megjelenéséhez kötődő felhívás is. A háromhónapos út élményein túl akadt ugyanis még egy fontos dolog, amely arra készítette Viszolaicszkyt, hogy könyvet írjon szentföldi útjáról. „Alsó-Szemeréden Május 1-én 1887” keltezésű Előszavában így határozta meg a könyv megírásával követett szándékát: „...e nemzet figyelmét akartam általa fölhívni ama mulasztásra, hogy Jeruzsálemben... magyar nyelvünk távollétével tündöklik...”

S hogy mi volt e „mulasztás” és milyen módon kívánta azt megszüntetni az alsószemerédi plébános? A választ Viszolaicszky útirajzának 161-163. oldaláról idézzük: „A Pater noster templom a latin kato-

likusok tulajdona, Bovillon grófné, szül. Latour d'Auvergne hercegnő építtette ama helyre, hol Krisztus Urunk tanítványait a Miatyánkra tanította. A templom előtt egy csarnok-sorozat van, hol a Miatyánk 32 nyelven van külön fülkébe s külön márványköre, arany betűkkel bevésve. Végig futva e sorozatot, dobogó szívvel kerestem, hogy hol találok meg a magyar Miatyánkot? Sehol. Ez nincs itt! Társaim némelyike megkért, hogy mutassam meg nekik a magyar Miatyánkot. Szégyenkezve kellett mondanom: Ez nincs itt. E szégyenérzet egy elhatározott eszmét ojtott lelkembe, miszerint addig nem nyugszom, míg hazám édes nyelvén az Úr imádsága itt, e csarnokban képviselve nem lesz... Nem vádolhat senki, hogy talán túlértett nemzetiség vezérelt akkor, midőn mai napig (1886. január 24.) kieszközöltem, miszerint a mongol nyelvet eltávolítják s helyébe jön a magyar Miatyánk. – Igaz, hogy még költségvetés nincs, azt sem tudom, képes leendek-e ezen kis könyvem jövedelméből fődözni a kiadást, de hisz remélem, sok honfitársam van, ki ha csak egy homokszemet is hoz, az épület azzal is több anyagot nyer, s megnyeri főleg azon öntudatot, miszerint ő is előmozdítója volt annak, hogy az olajfák hegyének magaslatán a magyar valóság is képviselve van. Nem az az igazi hazafi, ki idehaza lármázás a telt torokkal, hogy ő magyar, de az, ki nemzetiségének léttudatát, túl a tengeren, hol minden nyelv s nemzet képviselve van, bebizonyítani s ezáltal hazájának s nyelvének ott is illő helyet szerezni törekszik.”

Viszolaicszky kezdeményezésének eredményét 1887-ben megjelent útirajzában még nem adhatta közre. Fáradozása azonban nem volt hiábavaló. A híres Pallas Lexikon 1895-ben megjelent IX. kötetében a Jeruzsálem címszó alatt ugyanis ez olvasható a Pater Noster templommal kapcsolatban: „1888. júl. 23-án eltávolították a tibeti nyelvre készült fordítást és helyére tették a magyar Miatyánkot, mely Viszolaicszky Károly szemerédi plébános gyűjtéséből és Fraknoi püspök adományából készült.”

Az adományozó Fraknoi Vilmos (1843-1924), a kiváló egyháztörténetíró, akadémikus, egyidős volt Viszolaicszkyval, így nincs kizárva, hogy már tanulmányaik során kapcsolatba kerültek egymással.

Budapest, 2005. július 23.

Öszinte tisztelettel

Horváth Béla

Székely István

Biblikus folyóiratok szemléje

A *Novum Testamentum* 1/2005. számában Gene R. Smillie olyan fordítást keres *Zsid 4,13* befejező mellékmondata számára, amely megőrzi a »logosz« szót; ez ugyanis az eredeti szövegben a 4,12-13 szakasz elején és végén is szerepel. Az üzleties »elszámolás« helyett és az értelmi pontosság érdekében is azt kellene alkalmas stílusban megfogalmazni: akihez most kell elhangzania a mi szavunknak. – Sydney H.T. Page megállapítja, hogy szentírásfordításaink félreértik *Ef 4,12-t*. Az előző versben felsorolt, Isten adományaival működő egyházi vezetők egymástól eltérő módon, de összehangoltan mind képesek *Krisztus testét építeni, tökéletesíteni és szolgálni*. Ezt állítja a 12.vers; így értette Aranyszájú Szent János is! – Felise Tavo a *Jelenések könyvének szerkezetét* (»az örök problémát«) próbálja új módon magyarázni. Tekintettel van a szokásos javaslatokra, de arra is, hogy a szövegszerkesztő felolvasásra szánta a művet, tehát csak néhány, könnyen megjegyezhető összefüggés lehet fontos (a rejtettebbek megmaradása mellett). Ugyanakkor minden korábbit eltörölő és felülmúló csúcs az új Jeruzsálem (21,1-22,5). A szerző elismeri, hogy az új javaslatban is megmaradnak egyes gyenge pontok (pl. zavaróan hosszú »összekötő szakasz« a 16,17-19,10; túl rövid a trón körüli liturgia 7,10-12-ben).

A folyóirat 2/1005. számában Peter M. Head közli, hogy sikerült a P³³ jelű *Bodmer-papirusz három eddig nem azonosított töredékét* elhelyeznie (természetesen mindkét oldalukat figyelembevéve) a János-*evangélium* szövegében. Az egyik igazolja azt, hogy Pilátus a Jn 18,31-ben (miként 18,33-ban is) határozott névelővel szerepel. – Patrick Gray *Szent Pál athéni beszédének fogadtatását* vizsgálja abból kiindulva, hogy a hallgatók Csel 17,21.22 szerint minden újdonság iránt érdeklődők, akiket Pál (talán túlzott udvariassággal) igen vallásosaként szólít meg. A beszéd (Lukács fogalmazásában) arra világít rá, hogy az athéniak talán sok mindenre kíváncsiak, csak éppen önmagukat nem ismerik, hiszen megtérésre volna szükségük. Nem tudjuk, hogy Pál a feltámadással akarta-e befejezni a beszédét, vagy tovább próbálta folytatni, de az igazi örömhírt már elutasították; helyette esetleg Anasztázisz istennő titkaira lettek volna kíváncsiak. (A cikk megemlíti, hogy Plutarkhosz rossz híreket kedvelőknek nevezi az athénieket.) – Hanna Rose azt vizsgálja, hogy *miként változott* (foko-

zatos »páliasítással») *Krisztus teste* (vagyis a keresztény közösség) »rangsorolása a pszeudo-páli levelekben (Kol és Ef). Szent Pál az 1 Kor és a Róm levélben az egyház egészét mondja Krisztus testének, a Fejről külön nem szól (kivéve kissé eltérő vonatkozásban 1 Kor 11,3-ban). A Kol levélben Krisztus (aki az egész világ felett áll), Feje az egyháznak (3,1 és 1,8). Az Ef levél szerint is az egyház Krisztus teste (a Fej Krisztus), a világ azonban Krisztus lába alatt van (1,22-23), tehát az egyház a »hierarchiában« kiemelt helyre került. (Ilyen következtetést Szent Pál még 1 Kor 3,21-23 kapcsán sem vont le.) – James Murray a történelmi körülmények részletezésével azt mutatja be, hogy a *Jel 6,12-16* hatásos példával tudja szemléltetni Isten hatalmát a kereszténység-ellenes birodalmi hagyományozással szemben.

A folyóirat 4/2005. számában Charles W.Hedrick felveti azt a kérdést, hogy miért szerepel a *János-evangéliumban* 5 olyan rövid szövegrész (»szövegnyom«, pl. 2,12), amely az előtte és utána álló szöveggel nem függ össze, és nem tartalmaz lényeges eseményt, sem jézusi szavakat, sem valamilyen megállapítást az evangélistától, aki pedig tudja, hogy szűk a hely (21,25) és a leírtakkal üdvösségünket akarja szolgálni (20,31). A cikk írója az evangélium hosszabb egységeinek hasonló kezdő mondatai alapján legetségesnek tartja, hogy a vizsgált 5 helyre a szerző-közösség folytatásul hosszabb szakaszokat tervezett, vagy ilyenek léteztek is, de valamilyen okból kimaradtak. De az sem lehetetlen, hogy ezek csak tematikus elválasztások az evangélium szövegében. – Timothy G.Gombis cikke azt magyarázza, hogy az *Ef 4,8-ban* idézett zsoltnak nem csupán a 19. versét kell figyelembe venni, hiszen a levél Jézus mennybemenetelét hasonlítja JHVH 68. zsoltnak ünnepeit trónfoglalásához. – Marko Jauhiainen a *Jel 16,16-ban* szereplő *Armageddon* szót vizsgálja, amit helyhatározóként (Zak 12 és Ez 38-39 alapján) »Megiddó hegye«-ként szoktak értelmezni. A szerző szerint inkább a pusztító hegynek tekintett Babilon pusztulásáról van szó (Iz 13 és Jer 50-51 alapján): »bar magadon« = összezúzott hegy (v.ö. Jer 50,23).

A folyóirat 1/2006. számában Wayne Baxter azt az érdekes tényt vizsgálja meg alaposan, hogy *Máté evangéliuma a gyógyító Jézust* aránylag gyakran – a konkrét gyógyító történetek közül 4 esetben (19,27-31; 12,22-23; 15,21-28; 20-30-34) és még egy összefoglaló utalásban is (21,14-15) – *Dávid fia címmel* illeti. Az említett esetekben és az evangélium több más gyógyítás-leírásában mind szavakban, mind tartalmilag egyezéseket találunk az Ez 14-ben szereplő dávidi

pásztorral. Jézus – az igazi dávidi pásztor- joggal ítéli el a Máté- evangélium sok helyén (Éz 34-hez hasonlóan) az irgalmatlan, gyengé- kekkel nem törődő »pásztorokat«. – Angela Standhartinger megállapítja, hogy a római császárság első két századában az *eusebeia* (pietas, jámborság) császári önmeghatározássá, istenek tulajdonságává és a polgárok köreiből nagybecsült magatartássá vált. Ezt a minősítést az ú.n. *lelkipásztori levelek* (1-2 Tim és Tit) is használják saját közösségeikre vonatkoztatva: pl. 1 Tim 4,7-8 (vele szembeállítva 2 Tim 3,5); követendő magatartás: 1 Tim 6,3; Tit 2,12. Ettől nem volt idegen elit körökben a »keresztény polgár« eszménye, amely loyaltást – s ezzel békét és jólétet is – képviselt (1 Tim 2,2-3), bár általában nehezen volt egyeztethető a keresztény meggyőződéssel.

A *The Catholic Biblical Quarterly* 2/2005. számában Melody D. Knowles *Dávidnak a zsoltárokban való szerepéről* először azt állapítja meg, hogy a zsoltár-feliratok (75 helyen!), a LXX-fordítás zsoltárszövegei, valamint a kumráni imák és Zsolt 151 Dávidot *imák és énekek szerzőjeként* mutatják be, a maszóréta héber Biblia viszont 3 rövid említésen kívül csak a 78., 89. és 132. zsoltárban, de itt *fontos történelmi személyként, Isten választottjaként* szól róla. Dávid kiválasztása JHVH egyoldalú, megmásíthatatlan cselekvése Izrael érdekében (Zsolt 89); egy hosszú történelmi értékelésben Isten Izraelt elveti, de választottját dicsérettel magasztalja (Zsolt 78); végül Isten az iránta magát elkötelező Dávidért megáldja népét, és megőrzi Siont, szeretett lakóhelyét (Zsolt 132). A 3 zsoltár ugyanannak a tettnek (Dávid kiválasztásának) a történelmi helyzethez igazodó újragondolását is jól szemlélteti. – Mark J. Goodwin felhívja a figyelmet arra, hogy a Máté- evangéliumban Péter vallomása szerint (16,16) Jézus Óz 2,1(LXX)-hez hasonlóan, – de határozott névelővel – *a fia az élő Istennek*. Máté több más helyen is idézi Ózeást hivatkozás nélkül, 2,15-ben pedig »a próféta« említésével. »Az élő Isten fiai« szerepel Róm 9,26-ban is, és az élő (népéért tevékeny) Isten fontos kifejezés más keresztény, valamint egyes korabeli zsidó szövegekben (v.ö. 2 Kor 6,16; 1 Tim 3,15). »Az élő Isten fia« igen találó jellemzése Jézusnak. – Kelli S. O'Brien bemutatja, hogy *Jn 20-ban a feltámadás megtapasztalása* a hit fokozatos kialakulását szemlélteti. Egyébként az egész János-evangélium a meg-nem-értést, hitetlenséget állítja szembe az elfogadó hittel (v.ö. Nikodémus, vagy templomépítés 3 nap alatt stb.). Miközben átgondoljuk Mária Magdolna, Tamás apostol és a szeretett tanítvány hitret- jutását, a cikk szerzője gondolatokat vet fel a titokzatos tanítványról,

akiról (Jn 21,22-23 előtt) inkább csak azt tudjuk, hogy *Jézus szerette őt, a végén azonban már ő is hitt, sőt tanúságot tesz Jézusról. Ezt akarja elérni olvasóiban a János-evangélium (20,31).*

INNEN-ONNAN

A Bull. Dei Verbum 1-2/2005. száma 4 olyan tanulmányt közöl, amelyek *más-más világrészből szemlélve* képet adnak arról, hogyan alakult *Egyházunkban a Biblia szerepe* a Dei Verbum létrejötte óta.

A kolumbiai G.N.Salazar lazarista tartományfőnök alapos cikke a *biblikus pasztoráció Latinamerikában* *termett gyümölcseit* tekinti át. Előkészítést szolgáltak a nagy pápai enciklikák (Providentissimus Deus, 1893; Spiritus Paraclitus, 1920; Divino Afflante Spiritu, 1943). A II.Vatikáni Zsinat nem a módszerekben, hanem tartalmilag jelentett lényeges fejlődést. Eszerint Isten szava *az összes Krisztusban hívők sajátjaként*, a mai világra ható *tettekben* mutatja meg *erejét*. A Dei Verbum és utána az Evangélii Nuntiandi igen rövid idő alatt fontos lelkipásztori és evangélizációs lépésekre vezetett. /*(Medellin, 1968: biblikus továbbképzés, személyes életmódváltás! Puebla, 1979: a Biblia az evangélizálás lelke és a katekézis forrása; ezekben a Katolikus Bibliaszövetség szerepe; szembefordulás a bűnös tarsiadalommal. Santo Domingo, 1992: a megújulás gyakorlati részleteiben Isten szava a vezérfonál (ha nem is csupán az egyházi nyelvezet szavaival); a laikusok – köztük a szegények – fontos szerepe ; közösségek létrehozása.)/ A 2007-re kitűzött vezérszó: tanítványság. – A cikk elismerőleg kitér a »Szentírásmagyarázat az Egyházban« dokumentum latinamerikai szempontból különösen fontos részleteire (pl. felszabadítás-teológiai olvasat, fundamentalizmus, inkulturáció, ökumenizmus stb.). Az adatszerűen kifejezhetőnél sokszorta értékesebbek voltak a cikkben felsorolt biblikus-apostoli találkozók (összesen 7 ilyen 1985 és 2004 között), a Katolikus Bibliaszövetség és a püspöki konferenciák (ill. CELAM) szervezésében. A mindennapi apostoli munkában és gyümölcseiben döntő a bázisközösségek szerepe.*

Daniel Kosch, a svájci katolikusok központi szervezetének főtitkára (korábban a svájci bibliaközpont, majd a Katolikus Bibliaszövetség vezető munkatársa) a Dei Verbum 40 év utáni *európai újraolvasatát* kívánja nyújtani. Megállapítja: a kinyilatkoztatásra vonatkozó korábbi

tanítóhivatali kijelentésekhez képest a Dei Verbum egyik legfontosabb továbblépése, »hogy a kinyilatkoztatást *Isten önközléseként* értelmezi; ezért ezentúl többé már nem szabad tévesen úgy értenünk, hogy a kinyilatkoztatás – intellektuális módon – csupán Istenről és üdvözítő szándékairól szóló mondatok közlése. A kinyilatkoztatás nem csak szó és tanítás, hanem tettek és szavak egysége, Istennek az ember iránti hatékony cselekvése, amelyhez belső lényegként tartozik a hit számára mondott szó.« (Karl Rahner) Így a kinyilatkoztatás nem elsősorban szavakból áll, amelyeket »igaz«-bent hinnünk kell, hanem *tanúságtétel* arról, »hogy velünk van az Isten, és ezáltal megszabadít minket a bűn meg a halál sötétségéből, és örök életre támaszt föl« (DV 4). A kinyilatkoztatás személyes, párbeszéd, mindent magába foglaló és történeti. Az ember helyes válasza nem csupán értelmi vagy parancsolt egyetértés, hanem a hívő engedelmesség. »Ezzel az ember szabadon Istenre bizza egész önmagát« (DV 5). A cikk röviden utal a konstitúció számos helyére, és azt emeli ki, hogy a kinyilatkoztatással Isten célja *az ember (minden ember!) üdvözítése*. Isten szünet nélkül beszélget az Egyházzal, s ebben a Szentírás az emberiség és a világ üdvösségét szolgálja. A Szentírás biztosan, hűségesen és tévedés nélkül tanítja az igazságot, amelyet Isten az üdvösségünkre le akart iratni (DV11). Azt a Szentlélek segítségével kell olvasni és értelmezni. Szükség van a történeti kritikára, figyelembe kell venni a műfajokat, az Egyház élő hagyományát és a teljes kinyilatkoztatás egységét. Ezekből következtethetjük, bár a Dei Verbum azt sajnos nem fejt ki, hogy tehát a Szentírás úgy biztos, hű és tévedés nélküli, ha az ember üdvösségét hatékonyan szolgálja, és *ennek vonatkoznia kell a szent hagyományra és az egyházi tanítóhivatalra is*, a háromnak együttes és a korhoz alkalmazott értelmezésével. A konstitúció rögzíti *a Szentírás-magyarázó tudósok* fontos szerepét az Egyház álláspontjának, tanításának kiérlelődésében (DV 12). Ezzel kapcsolatban a cikk nyomatékosan figyelmezteti a *tanítóhivatal* felelőseit, hogy döntéseik előtt tanuljanak a bibliatudósok megállapításából. (Példaként említi Jézus szavainak »idézését« a katekizmusban.) – Ahhoz a megállapításhoz, hogy a Szentírás tisztelete az Eucharisztia tisztelete mellé állítható (DV 21), jogosan tehetjük hozzá a Biblia mindenki számára való hozzáférhetőségét. A cikk utal a nagy érdeklődésre, új kiadásokra és fordításokra, megértést segítő eszközökre, pasztorációs módszerekre, vallásközi párbeszédre stb. Mindez hozzátartozik az Egyház 40 éves útjához.

Harmadikként Vincent Michael Concessao (Újdelhi érseke, az Ázsiai Püspöki Konferenciák elnöke) megnyitóbeszédét olvashatjuk, amely a Fülöp-szigeteken Ázsia-Oceánia IV. Bibliakonferenciáján hangzott el 2005 februárjában, 180 résztvevő jelenlétében. – A János-evangélium első mondatai kimondják, hogy *a Szó Isten létmódja*, már a teremtés előtt. *Tartalma Isten maga*. Jn 1,4-ben a Szóhoz az élet és a világosság is kapcsolódik. *Számos más ősi vallás is* őriz hasonló fogalmakat, gondolatokat és imákat bölcseitől és szentjeitől. Ezekben hozzánk hasonlóan a Teremtő szavát hallják meg, aki reményre és békére hív. Mi keresztények a nyugat-ázsiai puszták ilyen világító »fényeit« az Első Testamentum könyveiben őrizzük. Örömmel és tisztelettel ismerjük fel több ázsiai vallásnak is bizonyosan Istentől származó – és többször az evangéliumnál is korábbi – »magvait« (AG 4; AG 11), s ezeket magunkénak is tekinthetjük. Nehéz kérdés: ugyanannak az Atyának egymástól távoli gyermekeihez szóló szavai valójában eltérőek-e, vagy együtt képezik a szeretet és a megváltás üzenetét? – VI. Pál pápa 1964-ben Bombay-ben egyetemes imának mondta az ősi (2500 éves) upanisád könyörgést: »Vezess engem a nem-létből a létbe! Vezess engem a sötétből a fénybe! Vezess engem a halálból a halhatatlanságba!« A harmadik kérdésben az imádkozó azért esedezik, ami a világ kezdete óta számunkra készült! Mi a kinyilatkoztatásból tudjuk, hogy a halál hatalma már megszűnt; ez a tudat azonban figyelmeztet felelősségünkre (v.ö. Mt 4,15-16 és 28,19). – Feltett kérdésünkre úgy is választ kaphatunk, hogy megvizsgáljuk, milyen kapcsolat van *a teremtésben* megnyilvánult Szó, *a történelemben* minden embert felvilágosító Szó és *a feltámadt Krisztusban* kinyilatkoztatott Szó között. A pozitív választ számunkra az I. és a II. Vatikáni Zsinat fogalmazta meg (Dei Filius 2 és Dei Verbum 2 és 4). A megtestesüléssel Isten Szava beteljesedett, benne részesülhetünk a kinyilatkoztatás teljességében. – *A mai világ és saját életünk kérdéseire* is választ kaphatunk természetfeletti tapasztalatunkból (Rahner: természetfeletti egzisztenciál), indiai hagyomány szerint bensőnkből (az atmanból). A II. Vatikáni Zsinat figyelmeztet az idők jeleinek felismerésére (GS 11); áttekinthetjük az emberi világ rendjére vonatkozó gondolatokat Szent Ágostontól XXIII. János pápáig, de ennek célja *cselekvés a világ jobbatételére*. Ez a Biblia célja is, olvasásakor szereplők is vagyunk. Olyanok, akiket sok mindenre figyelmeztethetett például az ázsiai szökőár-katasztrófa. És egész világunk mai helyzetében nem Isten üzeni-e, hogy az evangélium hirdetői csak a reményt és a békét szolgálhatják? A beszéd befejezésül Námán történetéből vom le tanulságot

(2 Kir 5), aki egy idegen szolgálólány tanácsára indult el Izraelbe és a Jordánnál is szolgálóra hallgatott. Nem azt üzeni-e Isten az ázsiaiaknak, hogy jobban figyeljenek a szegény és egyszerű emberek szavára?

A folyóirat kivonatosan közli John Onaiyekan, a nigériai Abuja érsekének, Afrika és Madagaszkár Püspöki Konferenciája (SECAM) elnökének, »a Biblia éve« (2005) alkalmából írt lelkipásztori körlevelét. – Örömmel tapasztalhatjuk, hogy egyre nő az éhség az Úr szavára. A jubileumi év tovább buzdít a Szentírás naponta való, átgondolt olvasására. Eközben azonban Afrika országainak nagy részét (a keresztény többségüket is) az ősi, békés hagyományokkal ellentétben konfliktusok, sőt háborúk és korrupció jellemzik, s ez egyszerű vezetésváltással nem szüntethető meg; *alapos gondolkodás-váltás kell!* Az okok közt szerepel a Biblia fanatikusán fundamentalista értelmezése és egyes cselekedetek mágikus hatásában való hit is. Ezért az érsek a Biblia rendszeres olvasása mellett a helyes magyarázatra és vallások közti párbeszédre is buzdít; ezekben a bibliaközpont (BICAM) sokféle sedítseget tud adni. Fontos szempont, hogy a napi bibliaolvasás segíti a *személyes meggyőződés* kialakulását, erősödését. Figyelemreméltó tanács, hogy a pasztoráció gondot fordítson *a nehéz területekre* (ellen-ségszeretet, megbocsátás, naponta vállalt kereszthordozás). A Szentírásnak az afrikai kultúrába való beépülését segíti a számos új fordítás (egy helyen finoman megjegyezve: a valóban jól értett nyelveken) és egy tervezett »afrikai kommentár«; már létezik egy »Afrikai Biblia«, megfelelő rövid lábjegyzetekkel. Szakszerűen képzik a bibliakörvezetőket. A körlevél az említett munkákban való részvételtre szólítja az egyetemeket, különféle intézményeket és művelt személyeket. – A »Mane nobiscum, Domine« pápai levéllel teljes összhangban van az, hogy *az Eucharisztia és a Biblia* évét egyszerre ünneplik. A többnapos egyházi összejöveteleket zárják eucharisztikus körmenettel! »A Biblia évének« célja, hogy elmélyítse Isten szavának és az Ő emberek iránti szeretetének ismeretét, hogy Afrikára is vonatkozzanak Izajás próféta szavai: »Nem ártnak és nem pusztítanak sehol szent hegyemen, mert tele lesz a föld az Úr ismeretével, mint ahogy a vizek betöltik a tengert« (Iz 11,9). A nélkülözök és a gyógyíthatatlan betegek bizzanak Isten szeretetében, éljenek az Eucharisziával! Az evangélium hirdetői tudásukon kívül a Szentlélekre hallgassanak!

(Székely István)

TÁRSULATUNK ÉLETÉBŐL

KÖZGYŰLÉS

Meghívó – A Bibliatársulat vezetősége nevében Társulatunk minden tagját tisztelettel és szeretettel meghívom a Szent Jeromos Katolikus Bibliatársulat 2006. évi I. rendes közgyűlésére, amelyet 2006. szept. 14-én fél 5 órától tartunk a budapesti Bibliaközpontban (Bp. VI. ker. Teréz krt. 28.I.6.).

Napirend: 1. A Számvizsgáló Bizottság beszámolója

2. Beszámoló a 2005/2006-os munkaév tevékenységéről

3. A 2006/2007-es munkaévre vonatkozó tervek ismertetése

Tarjányi Béla ügyvezető elnök

Várható, hogy ez az első közgyűlés nem lesz határozatképes.

A második rendes közgyűlést szeptember 30-án délelőtt fél 11 órára hirdetjük meg (ez a második közgyűlés a résztvevők számától függetlenül határozatképes lesz):

Meghívó – A Bibliatársulat vezetősége nevében Társulatunk minden tagját tisztelettel és szeretettel meghívom a Szent Jeromos Katolikus Bibliatársulat 2006. évi **II. rendes közgyűlésére**, amelyet 2006. szeptember 30-án de. fél 11 órától tartunk a budapesti Bibliaközpontban (Bp. VI. ker. Teréz krt. 28.I.6.).

Napirend: 1. A Számvizsgáló Bizottság beszámolója

2. Beszámoló a 2005/2006-os munkaév tevékenységéről

3. A 2006/2007-es munkaévre vonatkozó tervek ismertetése

A közgyűlés előtt 10 órakor szentmise keretében adunk hálát Istennek, és kérjük továbbra is áldását munkánkra.

Szeretettel várjuk minden kedves Tagtársunkat!

Budapest, 2006. júl. 29.

Tarjányi Béla ügyvezető elnök

Bibliaapostolképző szeminárium Bánátban

Ha május, akkor, Vajdaság – volt a jelszó a bibliaapostolképző szemináriumok munkarendjében. Az idén rendhagyó módon június 17-én mentünk a bánáti Nagyikindára bibliaapostolképző szemináriumot tartani. A lelkes csókai csapat és a vajdasági bibliai levelező iskola néhány koordinátora összefogott és együtt szervezték meg ezt a kikindai képzést, melynek a Botka József atya igazgatása alatt álló Szt. József Képzési Ház adott otthont és Alix nővér és segítői szerető gondoskodása biztosította az ellátásunkat. 35 fő részvételével, péntek estétől vasárnap délig, a szokásos menetrendben a Szt. Jeromos Katolikus Bibliatársulat helyi – Kónya Livia és Urbán Tibor személyében – és budapesti – Gellej Anna, Süttő Judit, Tarjányi Béla, Vágvölgyi Éva személyében – képzési munkacsoportja ismertette meg a közösségi szentírásolvasás számos módszerét.

A kinti forráság belső tüzzé lényegült át az együttlét során, sokan nyilatkoztak úgy a képzés végén, hogy a kapott ismereteket tovább akarják adni másoknak is, szóval sok lelkes bibliaapostol született. A résztvevők közül sokan vesznek részt a bibliai levelező képzésén. Boros Gyevi Otília koordinátorral egy csapat érkezett Zentáról (14-en), akik úgy érezték, hogy a hétvégén elsajátított ismeretek nagyon jól kiegészítik az bibliai iskolán tanult ismereteket. Nagy öröm volt, hogy Both István atya utóadaként Mellár József atya, csókai plébános is velünk volt három napig, és felvette azt a stafétabotot, amit az Úrsten kivett István atya kezéből: Mellár József atya fogja össze a jövőben a vajdasági bibliaapostolság tevékenységét. A képzést meglátogatta Botka József atya, és minden résztvevő kapott ajándékba tőle a könyvéből.

(Vágvölgyi Éva)

Néhány részlet a résztvevők visszajelzéseiből:

Az együttlét örömeiben fürdök, Istennel való társalgást éltem át. Feledhetetlen. – Ezen a képzésen a Lélek növelte bennünk azt az isteni üzenetet, amelyet Isten Igéje közvetíteni akar számunkra. És ez az üzenet csak akkor lehet a miénk, ha továbbítani tudjuk. Apostoli küldetésünk a keresszég által, hogy tanúságot tegyünk.

Íme, újra találkoztunk a Szentírással és a kedves, ismerős és új arcokkal. Szívünk együtt dobban, lelkünk szomjazza a Szentírás minden szavát. Feltöltődve lelkileg, szomorúan búcsúzunk. Rengeteg új dolgot, gondolatot ismertünk meg. Azonban mindez csak egy csepp a tudás tengerében. De e csepp nélkül szegényebb lenne a tenger. Köszönöm, hogy

vagytok, és hogy Veletek lehettem egy rövid ideig. – Köszönöm az előadóknak, akik megajándékoztak és megismertettek azokkal a módszerekkel, amelyekkel könnyebben megfejthetem, megérthetem a Biblia rejtelmes szövegét. Talán majd másokkal is megismertethetem azt, amit itt megértettem.

Hazaviszem: a módszereket, amiket talán majd lesz alkalmam felhasználni csoportos bibliaolvasáskor; a közösségi élményt; az egymásra figyelés élményét; a nyomtatott Szentírás történetét; a jó kis játékokat, amiket hamarosan, közösségi kiránduláson ki is próbálok.

Mindent szívemből köszönök az Úrnak, az előadóknak, a szervezőknek. Nagyon elégedett vagyok.

Tagságunk egy kis csoportja minden második héten pénteken du. 5-6-ig a Bibliaközpontban imaórát tart, hogy Isten áldását kísérje munkánkhoz, és imáiba foglalja minden egyes társulati Tagunk, Jótevőnk és Olvasónk személyes problémáit, gondjait. Kérjük, a távolból is kapcsolódjanak be ebbe a közös imába.

Az imaórák időpontja és az elmélkedések témája: 2006. aug. 11.: Mt 16,24-28; aug. 25.: Mt 22,36-39; szept. 8.: Róm 8,28; szept.22.: Róm 8,22-23; okt. 06.: Róm 10,9-11; okt. 20.: Róm 11,33-36; nov. 3.: Róm 12,2; nov. 17.: Róm 12,4-5; dec. 1.: Róm 15,2-3; dec. 15.: Zsolt 8,2-5; dec. 29.: Zsolt 96,1-3; 2007. jan. 12.: Zsolt 96, 7-9. Az imaóra vezetői szeretettel hívnak és várnak a közös imára (a helyszínen vagy a távolból bekapcsolódva) minden kedves társulati tagot és érdeklődőt!

Az a támogató együttműködés, amely megnyilvánul Társulatunk Tagjai és fűzetünk Olvasói részéről levelek, javaslatok, kritikák, kétkézi segítség, ima, tagdíj, adomány és még sok más formában, igen nagy örömmel tölt el, és ezúton is szeretném mindezt a magam és mindannyiunk nevében ismételten szívből megköszönni!

Tarjányi Béla

Bibliáórák a Mária Rádióban

Minden héten szerdán 10-11-ig szentírási szöveg olvasása és magyarázata hallható a Mária Rádióban. A műsor telefonos, a műsor ideje alatt a felolvasott résszel kapcsolatban kérdéseket lehet feltenni a 274-09-04 telefonszámon.

Műsorvezető: *Vágvölgyi Éva*, Társulatunk főtítkára.

SZERETETTEL AJÁNLJUK KIADVÁNYAINKAT:

Ó- és ÚJSZÖVETSÉGI SZENTÍRÁS (Káldi-Neovulgáta). Ára 2800.-
ÚJSZÖVETSÉG és ZSOLTÁROK (Káldi-Neovulgáta). Ára: 1400 Ft.

Plébániák, hitoktatók, egyházi közösségek a Bibliaközpontban
30% ill. 25 % kedvezményrel hozzájuthatnak:

Szentírás: 1920 Ft. Újszövetség és Zsoltárok: 1050 Ft.

JEROMOS BIBLIAKOMMENTÁR

1. kötet: *Az Ószövetség könyveinek magyarázata*
2. kötet: *Az Újszövetség könyveinek magyarázata*
3. kötet: *Biblikus tanulmányok*

A kötetek ára: 8.000 – 7.000 – 7.000 Ft

A három kötetes mű ára: 22.000 Ft

Vágvölgyi Éva. **FÉNYBŐL ÉS SZERETETBŐL**. Ára: 1480 Ft.

Ternyák Csaba: **Az imádkozó Jézus**. Ára: 980 Ft.

BIBLIKUS ÍRÁSOK sorozatunkból:

Szentírásmagyarázat az Egyházban, BIR 1. Ára: 480 Ft.

Mócsy Imre S.J., **Mi a Biblia?** BIR 2. Ára: 420 Ft.

Tarjányi Béla. **Biblikus teológia – Tanulmányok**, BIR 3. Ára: 560 Ft.

Egyéb:

Cigány-Magyar Újszövetség. Ára 2600 Ft.

Székely János: **Az Újszövetség teológiája**. Ára: 1960 Ft.

Kocsis Imre, „Isten elküldte Fiának Lelkét...” Ára: 840 Ft.

Vágvölgyi Éva. **AZ ARANYVIRÁG** – Mesék kicsiknek és
nagyoknak (3. kiadás). Ára: 540 Ft.

A. Hecht. **KÖZÖS UTUNK A BIBLIÁHOZ** (2. k.). Ára: 480 Ft.

Isten Szava

*Egy példány ára 200 Ft,
az évi négy szám 800 Ft (+ postaköltség)*

Magyar Miatyánk Jeruzsálemben
(Olajfák hegye, Miatyánk templom)

örökre megmarad
